

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Бібліографічний показчик

Валеологія – наука майбутнього

Івано-Франківськ
2012 рік

ЗМІСТ

Слово від упорядника

Поняття про валеологію. Історія розвитку науки

Валеологічні аспекти психічного здоров'я

Репродуктивне здоров'я і хвороби, що передаються статевим шляхом

Оздоровлення, механізми управління здоров'я

Харчування і здоров'я людини

Шкідливі звички : алкоголізм, куріння, наркоманія

Етновалеологія

Іменний покажчик

Слово від упорядника

Валеологія – наука про формування, збереження та зміцнення здоров'я людини в духовному, психічному, фізичному і соціальному плані, виникла на стику низки наук, зокрема, медицини, фізіології, психології, педагогіки. Особливо швидкими темпами останнім часом розвиваються : педагогічна валеологія, синологія, або медична валеологія. Основною метою валеології є виховання здорового, повноцінного члена суспільства.

Література, що висвітлює ці проблеми, представлена у бібліографічному покажчику «Валеологія : наука майбутнього». Покажчик охоплює документні джерела з 2000 р. по 2012 р. українською та російською мовами. Тематичний спектр покажчика : поняття про валеологію. Історія розвитку науки; валеологічні аспекти психічного здоров'я; репродуктивне здоров'я і хвороби, що передаються статевим шляхом; оздоровлення, механізми управління здоров'я; харчування і здоров'я людини; шкідливі звички : алкоголізм, куріння, наркоманія; етновалеологія.

Покажчик буде корисний науковцям, викладачам, аспірантам, студентам, всім хто цікавиться проблемами валеології, формуванням та вихованням навиків здорового способу життя.

Поняття про валеологію. Історія розвитку науки

1. Актуальні проблеми валеології та реабілітації : матер. всеукр. наук.-практ. конфер., 25-26 квіт. 2012 року / ред. кол. : Ю. О. Буков, Н. С. Сафронова [та ін.]. – Сімферополь : Підприємство Фенікс, 2012. – 184 с.
2. **Апанасенко Г. Л.** Валеологія – перші досягнення / Г. Л. Апанасенко // Валеологія. – 2006. – № 1, 2. – С. 16–17.
3. **Апанасенко Г.** Місце науки "Валеологія" в Універсальній десятковій класифікації / Г. Апанасенко, С. М. Прасол // Вісник книжкової палати. – 2008. – № 9. – С. 20–22.
4. Витоки валеологічних учень. Античні міфи та народження медицини // Біологія. – 2005. – № 27 (верес.). – С. 16–18.
5. **Відюк А. П.** Педагогічні проблеми валеології сімейного життя / А. П. Відюк // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 4. – С.9–12.
6. **Воскобойнікова Г.** Валеологічна освіта, культура та виховання . Перспективи розвитку / Г. Воскобойнікова // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 26–27.
7. **Гончаренко М. С.** Валеологія в схемах : навч. посіб. / М. С. Гончаренко. – Харків : Бурун Книга, 2005. – 208 с.
8. **Грибан В. Г.** Поняття про валеологію. Об'єкт, метод та методологічні основи. Історія розвитку науки / В. Г. Грибан // Валеологія : навч. посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.6–30.
9. **Грибан В. Г.** Загальне уявлення про серцево-судинну систему / В. Г. Грибан // Валеологія : навч. посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.196–204.
10. **Грибан В. Г.** Валеологія : підруч. / В. Г. Грибан. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 342 с.
11. **Гриньова М. В.** Методика викладання валеології : навч.-метод. посіб. – Полтава : АСМЫ, 2003. – 220 с.
12. **Ізвєкова Г.** Використання народного досвіду у трудовому та валеологічному вихованні молодших школярів / Г. Ізвєкова, Л. Сливка // Проблеми української народної педагогіки. Теорія і практика : зб. наук. ст. – Івано–Франківськ, 2005. – С.190–194.
13. Інтеграція духовно-естетичного і фізичного виховання у формуванні валеологічного світогляду студентів вищих навчальних закладів / Н. С. Сафронова, А. В. Фоменко, А. С. Степануха, Л. А. Мустафаєва // Актуальні проблеми валеології та реабілітації : матер. всеукр. наук.-практ. конфер., 25-26 квіт. 2012 року / ред. кол. : Ю. О. Буков, Н. С. Сафронова [та ін.] . – Сімферополь, 2012. – С. 141-144.
14. **Киричкова Н. В.** Валеологическое образование в начальной школе. Методические рекомендации / Н. В. Киричкова // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 22–24. – С. 115–118.

15. **Кравченко А.** Ніхто вже про Наталочку не скаже: Невмивалочка : заняття з валеології / А. Кравченко // Дошкільне виховання. – 2006. – № 12. – С. 23.
16. **Кравченко Т. В.** Формування валеологічної компетенції учителів та учнів / Т. В. Кравченко // Фізика. – 2012. – № 9-10. – С. 4–8.
17. **Кудін С. Ф.** Формування валогенної мотивації майбутніх педагогів / С. Ф. Кудін, Н. В. Гайова, О. В. Савонова // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 6. – С.3–6.
18. **Кукушин В.** Валеологічно- доцільна регламентація уроку. / В. Кукушин // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2006. – № 9–10. – С. 3–9.
19. **Макущенко І.** Освітньо-валеологічна спрямованість фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку / І. Макущенко // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 1. – С.45–49.
20. **Мардар Г.** Фізичне й валеологічне виховання та здоров'я молоді / Г. Мардар, Н. Стратійчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волинського державного університету ім. Л.Українки. – Луцьк, 2005. – С. 292–296.
21. **Міненко А. О.** Формування валеологічної культури вчителя та його готовності до валеологічної діяльності / А. О. Міненко // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 5. – С.6–12.
22. **Мухамедьяров Н.** Формування бібліотечної валеології як наукової і навчальної дисципліни / Н. Мухамедьяров // Вісник книжкової палати. – 2007. – № 2. – С.25–27.
23. **Остафійчук Я.** Теоретико-методичні аспекти формування валеологічного світогляду у студентів-медиків / Я. Остафійчук, В. Мицкан // Вісник Прикарпатського університету . – Івано–Франківськ, 2006. – Вип. 3. – С.3–8.
24. **Остафійчук Я.** Валеологічна компонента навчальних програм у медичних закладах освіти / Я. Остафійчук, Г. Презлята, Б. Мицкан // Вісник Прикарпатського університету . – Івано–Франківськ, 2011. – Вип. 14. – С. 3–7.
25. **Пакушина Л.** Формування валеологічної грамотності майбутніх соціальних педагогів / Л. Пакушина // Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Полтава, 2009. – Вип. 2. – С.96–101.
26. **Петров К. О.** Валеологія - наука майбутнього / К. О. Петров // Педагогіка толерантності. – 2007. – № 4-1. – С.124–126.
27. **Плахтій П. Д.** Вікова фізіологія і валеологія. Лабораторний практикум: навч. посіб. / П. Д. Плахтій, С. В. Страшко, В. К. Підгірний. – 2-е вид., доп. та перероб. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2010. – 308 с.
28. **Плахтій П. Д.** Основи шкільної гігієни і валеології. Теорія, практикум, тести : навч. посіб. / П. Д. Плахтій, В. К. Підгірний,

- Л. С. Соколенко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2009. – 332 с.
29. **Плугатор І.** Стан валеологізації життєдіяльності студентської молоді / І. Плугатор // Вісник Прикарпатського університету . – Івано-Франківськ, 2010. – № 12. – С.9–14.
30. **Пристинський В. М.** Рухливо пізнавальні педагогічні технології формування валеологічного світогляду в учнів загальноосвітніх навчальних закладів / В. М. Пристинський, Т. М. Пристинська // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 6. – С. 11–15.
31. Роль дошкільця у валеологічній освіті і вихованні : матер. всеукр. наук.-практ. конфер. – Полтава : Друкарська майстерня, 2005. – 189 с.
32. **Страшко С. В.** Шляхи впровадження галузевого стандарту вищої освіти бакалавра за спеціальністю "Валеологія" / С. В. Страшко, Л. А. Животовська // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 4. – С. 4–9.
33. Сучасні проблеми біології, валеології, хімії та екології : зб. наук. пр. студентів-випускників біологічного факультету. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка, 2008. – Вип. 2. – 218 с.
34. **Сущенко Л. П.** Валеологія : сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку / Л. П. Сущенко // Основи здоров'я і фізична культура. – 2008. – № 5–6. – С.29–31.
35. **Тель Л. З.** Валеология : учение о здоровье, болезни и выздоровлении : в 3 т. – Т. 1. – М.: Астрель. – 2001. – 432 с.
36. **Толкачова О.** Застосування одорантів для оптимізації навчального процесу молодших школярів / О. Толкачова // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2008. – УІІ. – С. 3–6.
37. **Трубчаніна О.** Впровадження ідей В.О. Сухомлинського в практику формування валеологічної компетентності шляхом реалізації оздоровчої функції шкільної хімічної освіти / О. Трубчаніна, Р. Чернишева // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 50–53.
38. **Федорец Н.** Снижение здоровьезатратности и валеологическое воспитание в школе / Н. Федорец // Директор школи. Шкільний світ. – 2011. – № 5. – С. 34–49.
39. **Черепніна О.** Претензії валеології / О. Черепніна // Науковий світ. – 2006. – № 8. – С.26-27.
40. **Черкашин Г.** Вирішення проблем збереження та зміцнення здоров'я школярів / Г. Черкашин // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 4. – С.44–46.
41. **Шаповалова Т. Г.** Вирішення валеологічних проблем засобами позашкільної освіти / Т. Г. Шаповалова // Проблеми освіти : наук.-

метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 49. – С.119–125.

42. **Шмалей С. В.** Валеологічний супровід освітнього процесу в гімназії / С. В. Шмалей // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 49. – С.52–58.
43. **Шувалова И. Н.** Сущность и перспективы развития валеологии в начале XX века / И. Н. Шувалова // Гуманітарні науки. – 2011. – № 2. – С. 110–114.

Валеологічні аспекти психічного здоров'я.

44. **Авдеева Д. М.** Семейный стресс и совпадение с ним на этапе ожидания ребенка-первенца / Д. М. Авдеева, М. П. Билецкая // Перинатальная психология и психология родительства. – 2009. – № 4. – С. 5–9.
45. **Агірова С.** Психологічне здоров'я педколективу дитячого будинку / С. Агірова, Т. Краснощок // Психолог. – 2011. – № 48 (груд.). – С. 14–17.
46. **Альохіна І.** Психологічне здоров'я педагога / І. Альохіна // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2010. – № 2. – С. 26–27.
47. **Андрущенко В.** Філософсько-психологічні проблеми методології пізнання психіки / В. Андрущенко, Т. Яценко // Психологія і суспільство. – 2012. – № 3. – С. 63–77.
48. **Анохіна С. А.** Развитие стрессоустойчивости в детском и подростковом возрасте / С. А. Анохина // Прикладная психология и психоанализ. – 2007. – № 1. – С. 51–61.
49. **Анцупов А. Я.** Стресс и предупреждение конфликта / А. Я. Анцупов, С. В. Баклановский // Конфликтология в схемах и комментариях / А. Я. Анцупов. – СПб., 2005. – С. 212–218.
50. **Артамонова Л. Н.** Организационный стресс у сотрудников банка / Л. Н. Артамонова, А. Б. Леонова // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. – 2009. – № 1. – С. 39–53.
51. **Базарный В.** Школа хронического стресса / В. Базарный // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2005. – № 5–6. – С. 28–35.
52. **Баклицька О.** Індивідуально-психологічні особливості і психічне здоров'я студентської молоді / О. Баклицька // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. – Львів, 2005. – № 9. – С. 184–188.
53. **Баланюк Л.** Навчання без страху: [початок шкільного життя супроводжується для шестирічної дитини досить великою кількістю

стресових явищ] / Л. Баланюк // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2011. – № 4. – С. 23–24.

54. **Барабанщиков В. А.** Системные исследования психики : проблемы и поиски путей решения / В. А. Барабанщиков // Психологический журнал. – 2007. – № 6. – С. 19–30.
55. **Безруких М.** Джерела стресу учнів / М. Безруких // Шкільний світ. – 2003. – № 40 (жовт.). – С. 7–12.
56. **Бегун В. В.** Моделювання чинника стресу / В. В. Бегун // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 11. – С. 36–40.
57. **Біда С.** Особистісна тривожність як багатоаспектне явище : зв'язок з базовими емоціями : [психологія особистості] / С. Біда // Соціальна психологія. – 2012. – № 1–2. – С. 88–94.
58. **Білецький Є. М.** Маніакально-депресивний психоз / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 165–166.
59. **Білецький Є. М.** Психози пізнього віку / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 172–173.
60. **Білецький Є. М.** Симптоматичні психози / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 173–173.
61. **Білецький Є. М.** Олігофренія / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 179–181.
62. **Білецький Є. М.** Психопатії / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 181–182.
63. **Білецький Є. М.** Неврози та реактивні стани / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 182–184.
64. **Білецький Є. М.** Симуляція психічних розладів / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 184–186.
65. **Білецький Є. М.** Заходи медичного характеру, що застосовуються до психічно хворих, які вчинили суспільно небезпечні дії / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 151–151.
66. **Білецький Є. М.** Загальні відомості про психічні захворювання / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 153–154.
67. **Білецький Є. М.** Шизофренія / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 160–163.

68. **Білецький Є. М.** Епілепсія / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С. 163–165.
69. **Білоус І.** Психосоматичні аспекти біологічного дозрівання дітей молодшого шкільного віку в нормі та при аномальному розвитку / І. Білоус // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2011. – № 13. – С. 147–155.
70. **Благутина В.** Стресс с точки зрения физиологии / В. Благутина // Химия и жизнь. – 2010. – № 2. – С. 19–21.
71. **Блінов О. А.** Страхы у молодших школярів та їх прояви / О. А. Блінов, О. Б. Блінова // Вісник Київського міжнародного університету. Сер. Психологічні науки. – К., 2005. – № 6. – С. 6–14.
72. **Бобрицька В. І.** Як зберегти психічне здоров'я / В. І. Бобрицька // Основи здоров'я і психічна культура. – 2005. – № 1. – С. 6–10.
73. **Боднарєвська Л.** Вплив травмуючих переживань на виникнення психічного вигорання / Л. Боднарєвська // Психологія і суспільство. – 2008. – № 2. – С. 185–188.
74. **Бодров В.** Проблема преодоления стресса. Ч. 3 : Стратегии и стили преодоления стресса / В. Бодров // Психологический журнал. – 2006. – № 3. – С. 106–117.
75. **Бойко О. В.** Гендерные аспекты психического здоровья / О. В. Бойко // Вопросы психологии. – 2005. – № 1. – С. 110–116.
76. **Бойко С. О.** Психічне здоров'я дітей при вивченні іноземної мови / С. О. Бойко // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 3. – С. 21–22.
77. **Боковиков А. М.** Модус контроля как фактор стрессоустойчивости при компьютеризации профессиональной деятельности / А. М. Боковиков // Психологічний журнал. – 2000. – № 1. – С. 93–101.
78. **Болтівець С. І.** Якість психічного здоров'я : педагогічні критерії, прогнозування / С. І. Болтівець // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 5. – С. 62–67.
79. **Бондин В. И.** Стресс, спорт, здоровье / В. И. Бондин // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 4. – С. 10–15.
80. **Бордуков М. И.** Студенты о своем физическом и психическом здоровье / М. И. Бордуков // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 7. – С. 20–24.
81. **Боришевський М.** Самосвідомість як фактор психічного розвитку особистості / М. Боришевський // Психологія і суспільство. – 2009. – № 4. – С. 119–126.
82. **Варій М. Й.** Психічні стани / М. Й. Варій // Психологія особистості : навч. посіб. / М. Й. Варій. – К., 2008. – С. 354–380.
83. **Варій М. Й.** Енергетична концепція психіки і психічного : моногр. / М. Й. Варій. – К. : ЦУЛ, 2009. – 318 с.

84. **Вернослава А. В.** Страх як естетичний та культурний феномен / А. В. Вернослава // Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Сер. Філософія. Політологія. – 2003. – № 54–55. – С. 91–92.
85. **Вишневський О.** Шкільний стрес та його наслідки / О. Вишневський // Психологічна газета. – 2005. – № 11 (черв.). – С. 2–22.
86. **Воронов М. В.** Власть страха и власть над страхом / М. В. Воронов // Экология и жизнь. – 2005. – № 7. – С. 64–69.
87. **Гаврилова Т. А.** Осознание собственной смертности как фактор становления подросткового чувства взрослости / Т. А. Гаврилова, Ф. А. Швец // Вопросы психологии. – 2010. – № 4. – С. 37–44.
88. **Галаган Ю.** Ресурси для подолання стресу. Стреси у професійній діяльності вчителя / Ю. Галаган // Психолог. – 2012. – № 4 (лют.). – С. 29–31.
89. **Галагуз М.** Екстраординарний страх та інтуїція як екстремальні чинники людського буття / М. Галагуз // Мандрівець. – 2011. – № 3. – С. 71–74.
90. **Гарбузов В. И.** Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития / В. И. Гарбузов // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 10. – С. 69–74.
91. **Гармаш Л. С.** Збереження психічного здоров'я школяра в умовах реформування освіти : психолого-педагогічні та медико-гігієнічні аспекти / Л. С. Гармаш, Н. І. Коцур // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 145–149.
92. **Геник С.** Дитячі комплекси (страхи) / С. Геник, М. Грицишин, І. Дейчаківський // Обдарована дитина / С. Геник, М. Грицишин, І. Дейчаківський. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 309–340.
93. **Геник С. М.** Роль стресу в розвитку захворювань (огляд літератури) / С. М. Геник, С. І. Геник // Прикарпатський вісник НТШ : наук. журнал. – Івано-Франківськ, 2008. – : Пульс, № 4 (4). – С. 25–33.
94. **Гладких В.** Психологія здоров'я / В. Гладких // Завуч. – 2009. – № 5 (лют.). – С. 9–12.
95. **Гобозов И. А.** Философия и шизофрения / И. А. Гобозов // Философия и общество. – 2007. – № 4. – С. 5–17.
96. **Гоженко А.** Електромагнітний гомеостаз і адаптація людини до стрес-факторів / А. Гоженко, О. Горбачевський // Вісник Національної академії наук України. – 2009. – № 10. – С. 12–22.
97. **Головінський І.** Фізичний, розумовий і психічний розвиток та взаємозв'язок між ними / І. Головінський // Педагогічна психологія : навч. посіб. / І. Головінський. – К., 2003. – С. 68–85.

98. **Горбачова О.** Явище ксенофобії : соціально-психологічний вимір / О. Горбачова // Соціальна психологія. – 2008. – № 5. – С. 123–128.
99. **Горшков М. К.** Фобии, угрозы, страхи : соціально-психологічне состояние российского общества / М. К. Горшков // Социс. – 2009. – № 7. – С. 26–32.
100. **Грановская Р. М.** Психологическая защита / Р. М. Грановская // Элементы практической психологии / Р. М. Грановская. – СПб., 2003. – С. 319–370.
101. **Грановская Р. М.** Подростковая и юношеская психология / Р. М. Грановская // Элементы практической психологии / Р. М. Грановская. – СПб., 2003. – С. 438–474.
102. **Грановская Р. М.** Психология преклонного возраста / Р. М. Грановская // Элементы практической психологии / Р. М. Грановская. – СПб., 2003. – С. 474–503.
103. **Грановская Р. М.** Место веры в структуре психики / Р. М. Грановская // Психология веры : моногр. / Р. М. Грановская. – СПб., 2004. – С. 359–566.
104. **Грибан В. Г.** Валеологічні аспекти психічного здоров'я / В. Г. Грибан // Валеологія : навч. посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С. 61–80.
105. **Гройсман А. Л.** Самовнушение и психическая саморегуляция / А. Л. Гройсман // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 11. – С. 39–49.
106. **Гуменюк Г. В.** Засади сучасної стратегії психогігієнічного виховання молоді у медичних закладах: [проблеми психогігієні] / Г. В. Гуменюк // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 11. – С. 78–80.
107. **Денисюк С. Г.** Страх як специфічна форма корекції взаємодії суб'єктів політичної комунікації / С. Г. Денисюк // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – К., 2011. – Вип. 54. – С. 610–616.
108. **Дмитерко-Карабин Х. М.** Психологічний портрет тривожної дитини / Х. М. Дмитерко-Карабин // Зб. наук. пр. : філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2007. – Ч. 1. Вип. 12. – С. 180–192.
109. **Дмитриева Н. В.** Электрофизиологические и информационные аспекты развития стресса / Н. В. Дмитриева, О. С. Глазачев // Успехи физиологических наук. – 2005. – № 4. – С. 57–75.
110. **Долгих А.** Роль уявлень про трансцендентне в структурі психіки сучасної людини / А. Долгих // Соціальна психологія. – 2007. – № 2. – С. 145–154.
111. **Дузенко Т.** Як подолати стрес. Година спілкування з психологом / Т. Дузенко // Психолог. – 2009. – № 47 (груд.). – С. 19–20.
112. **Дуткевич Т. В.** Спілкування та діяльність дошкільника як основні умови його психічного розвитку / Т. В. Дуткевич // Дошкільна психологія : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К., 2009. – С. 11–115.

113. **Дуткевич Т. В.** Психічний розвиток дитини від народження до 7 років - предмет дошкільної психології / Т. В. Дуткевич // Дошкільна психологія : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К., 2009. – С. 11–25.
114. **Дьяков С. И.** Информационно-семантическая система самоорганизации в самоуправлении субъектом механизмами психики / С. И. Дьяков // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 9. – С. 6–10.
115. **Емяшева Ж. В.** Риск возникновения суицидальных тенденций у людей с аддиктивным поведением (возрастной аспект) / Ж. В. Емяшева // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 6. – С. 20–28.
116. **Євсєєва О.** До психічного здоров'я через навчальні завдання / О. Євсєєва // Шлях освіти. – 2007. – № 1. – С. 38–42.
117. **Єргієва Л.** Стрес : причини й ознаки. Психологічні техніки подолання стресового стану / Л. Єргієва // Психолог. – 2012. – № 6 (берез.). – С. 48–50.
118. **Єфремов К.** Стрес – первісний, цивілізований, шкільний / К. Єфремов // Шкільний світ. – 2010. – № 7 (лют.). – С. 1–7.
119. **Єфремова Н. Л.** Стрес у педагогічній діяльності / Н. Л. Єфремова, Т. Д. Трушина // Безпека життєдіяльності. – 2012. – № 8. – С. 2–3.
120. **Жабокрицький С. В.** Хронічні психічні захворювання / С. В. Жабокрицький, А. П. Чуприков // Судова психіатрія : навч. посіб. / С. В. Жабокрицький. – К., 2004. – С. 50–70.
121. **Жигайло Н. І.** Теоретичні основи психічного, соціального та духовного розвитку особистості / Н. І. Жигайло // Соціальна педагогіка : навч. посіб. / Н. І. Жигайло. – Львів, 2007. – С. 84–104.
122. **Жуков Б.** Жизнь в ауте : [аутизм - психическое заболивание] / Б. Жуков // Вокруг света. – 2008. – № 10. – С. 162–170.
123. **Завгородня О. В.** Питання збереження психологічного здоров'я : визначення, критерії, умови збереження / О. В. Завгородня // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3. – С. 87–94.
124. **Завгородня О.** Проблема психологічного здоров'я : теоретичні та прикладні аспекти / О. Завгородня // Психологія і суспільство. – 2007. – № 3. – С. 124–138.
125. **Завгородня О. В.** Шкільна адаптація і психологічне здоров'я першокласника / О. В. Завгородня, Л. О. Курганська // Педагогіка і психологія. – 2004. – № 4. – С. 47–55.
126. **Зайчикова Т. В.** Профілактика та подолання стресів як умова підтримки психологічного здоров'я працівників організацій / Т. В. Зайчикова // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Сер. Філософія. Психологія. Педагогіка : зб. наук. пр. – К., 2008. – № 3, № 24. – С. 135–137.

127. **Захарова Е. Б.** Особенности страхов беременных женщин, связанные с переживанием внутрисемейной ситуации / Е. Б. Захарова, Е. А. Булушева // Перинатальная психология и психология родительства. – 2009. – № 3. – С. 15–34.
128. **Здіорук С. І.** Методичні рекомендації щодо ефективного використання засобів ЗМІ з метою пропагування серед молоді психогігієнічного виховання і здорового способу життя / С. І. Здіорук // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 11. – С. 68–73.
129. **Зелінська Я.** Особливості психічного вигорання в аспекті професійного стресу / Я. Зелінська // Соціальна психологія. – 2009. – № 6. – С. 127–135.
130. **Зелінська Я.** Саморегуляція поведінки у стресових ситуаціях : [психологія особистості] / Я. Зелінська // Соціальна психологія. – 2011. – № 5. – С. 67–75.
131. **Иванов С. В.** Соревновательный стресс у представителей различных видов спорта по показателям вариабельности сердечного ритма / С. В. Иванов // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 1. – С. 2–5.
132. **Іваненко Б.** Пізнання несвідомої сфери психіки в українському психоаналізі початку ХХ століття / Б. Іваненко, Н. Холоденко // Психологія і суспільство. – 2009. – № 2. – С. 165–170.
133. **Іванченко С.** Проблема психологічного здоров'я у екологічному вимірі: [психологія особистості] / С. Іванченко // Соціальна психологія. – 2012. – № 1-2. – С. 111–118.
134. **Ільченко А.** Формування психіки дитини в контексті педагогічних поглядів Марії Монтессорі / А. Ільченко // Зб. наук. пр. Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Сер. Педагогічні науки. – Полтава, 2006. – № 3. – С. 202–207.
135. **Ісаєва Є.** Дослідження впливу сімейних відносин на виникнення страхів у дітей / Є. Ісаєва // Соціальна психологія. – 2006. – № 5. – С. 103–109.
136. Історія розвитку психологічного знання і еволюція психіки // Основи психології : навч. посіб. – Харків, 2005. – С. 13–27.
137. Розвиток психіки та свідомості // Загальна психологія : підруч. – К., 2005. – С. 76–100.
138. **Калашник Н.** Боротьба зі стресом персоналу як засіб соціально-педагогічної роботи з підлітками в умовах установ виконання покарань / Н. Калашник // Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Полтава, 2009. – Вип. 2. – С. 13–16.
139. **Калініна Ю. М.** Формування психічного здоров'я в школі / Ю. М. Калініна // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 8. – С. 21–22.

140. **Калошин В.** Позитивне мислення запобігає стресам / В. Калошин // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2007. – № 4. – С. 42–46.
141. **Калошин В. Ф.** Психічне здоров'я школярів / В. Ф. Калошин // Обдарована дитина. – 2008. – № 1. – С. 26–31.
142. **Калошин В. Ф.** Психічне здоров'я школярів : сутність, проблеми, збереження / В. Ф. Калошин // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 12. – С. 10–13.
143. **Калошин В. Ф.** Психічне здоров'я школярів : проблеми та її рішення / В. Ф. Калошин // Управління школою. – 2008. – № 4 (лют.). – С. 22–32.
144. **Калошин В. Ф.** Основні причини неадекватної поведінки людини / В. Ф. Калошин // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 9. – С. 75–80.
145. **Канішевський С. М.** Фізична активність студентів вищих навчальних закладів столиці України як засіб подолання екзаменаційних стресів / С. М. Канішевський, Н. В. Зубова, Ю. В. Човнюк // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. – Сер. Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2007. – Вип. 44. – С. 207–209.
146. **Карандашев В. І.** Дія надзвичайних ситуацій на психіку людини / В. І. Карандашев // Безпека життєдіяльності. – 2012. – № 10. – С. 5–6.
147. **Карпенко Н. В.** Діагностика психологічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя) : навч. посіб. / Н. В. Карпенко. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2010. – 248 с.
148. **Китаев-Смык Л. А.** О стрессе умирания / Л. А. Китаев-Смык // Вопросы психологии. – 2008. – № 5. – С. 121–126.
149. **Ковалев В. Н.** Стрессменеджмент : тренінг по управленію стрессами / В. Н. Ковалев // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 9. – С. 42–54.
150. **Коваль М.** Вплив стресу на розвиток психосоматичних захворювань у підлітків / М. Коваль // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 11. – С. 14–17.
151. **Коваль О. С.** Робота з батьками, які мають дітей з синдромом аутизму, синдромом аспергера, порушеннями уваги та рухової розгальмованості / О. С. Коваль // Дефектологія. – 2012. – № 3. – С. 35–39.
152. **Коваль Т.** Соціально-філософський аналіз страху старості / Т. Коваль // Мандрівець. – 2011. – № 3. – С. 75–78.
153. **Колесов Д. В.** Эволюция психики и природа наркотизма / Д. В. Колесов. – М.-Воронеж : МПСИ; Изд-во НПО "МОДЭК", 2000. – 400 с.
154. **Коломієць О. Г.** Природа та основні моделі агресивності / О. Г. Коломієць // Гілея. – 2011. – № 11. – С. 316–323.

155. **Колосов А.** Когнітивний ресурс підвищення стійкості спортсменів до стресових ситуацій / А. Колосов // Соціальна психологія. – 2006. – № 5. – С. 155–162.
156. **Колошин В. Ф.** Психічне здоров'я школярів : сутність, проблеми , збереження / В. Ф. Колошин // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 11. – С. 13–16.
157. **Колошин В. Ф.** Як долати стрес у педагогічній діяльності / В. Ф. Колошин // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 8. – С. 58–68.
158. **Коцур Н. І.** Формування особистості та психічне здоров'я дитини / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш // Психогігієна : навч. посіб. / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш. – Чернівці, 2006. – С. 33–58.
159. **Кочерга О.** Значення курсу "Логіка" у психічному розвитку дитини / О. Кочерга // Початкова школа. – 2008. – № 7. – С. 14–17.
160. **Кравчук С.** Агресія та фрустрація як психічні стани особистості / С. Кравчук // Вісник КНУ . Сер. Соціологія, психологія, педагогіка. – 2006. – № 24–25. – С. 79–82.
161. **Крайнюк В.** Порівняльна характеристика стресостійкості рятувальників з різним професійним досвідом / В. Крайнюк // Психологія і суспільство. – 2006. – № 4. – С. 101–104.
162. **Крайнюк В. М.** Принципи та методи психологічної допомоги при посттравматичному стресі. / В. М. Крайнюк // Вісник Київського міжнародного університету. Сер. Психологічні науки. – К., 2005. – № 6. – С. 60–68.
163. **Краснова В. В.** Социальная тревожность и ее связь с эмоциональной дезадаптацией, уровнем стресса и качеством интерперсональных отношений у студентов : [психология в высшей школе] / В. В. Краснова, А. Б. Холмогорова // Вопросы психологии. – 2011. – № 3. – С. 49–58.
164. **Кризина Н.** Психічне здоров'я: сутність та категорії оцінки / Н. Кризина // Зб. наук. пр. Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2005. – № 1. – С. 439–444.
165. **Кузнецов М. А.** Шкільні страхи : Види, умови прояву та шляхи подолання : моногр. / М. А. Кузнецов, І. В. Бабарикіна. – Харків : ХНПУ, 2012. – 227 с.
166. **Кульчицька О. І.** Почуття та емоції на ранніх етапах розвитку дитини / О. І. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2006. – № 2. – С. 50–54.
167. **Купер К. Л.** Организационный стресс. Теории, исследования и практическое применение / К. Л. Купер, Ф. Дж. Дэйв, М. П. О'Драйсколл. – Харків : Гуманитарный Центр, 2007. – 336 с.
168. **Купер К. Л.** Что такое стресс? / Кэри Л. Купер, Филипп Дж. Дэйв, Майкл П. О'Драйсколл // Организационный стресс. Теории, исследования и практическое применение / К. Л. Купер, Ф. Д. Дэйв, М. П. О'Драйсколл. – Харків, 2007. – С. 14–47.

169. **Ландар В.** Валеологічна освіта населення як пріоритетний напрям формування психології здоров'я / В. Ландар // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 3. – С.52–56.
170. **Ларіонова О.** Як уникнути стресу : соціально-психологічний тренінг / О. Ларіонова // Психолог. – 2012. – № 8 (квіт.). – С. 12–26.
171. **Лебедева Е. И.** Понимание намерений в ситуации обмана детьми с типичным развитием и аутизмом. / Е. И. Лебедева // Психологический журнал. – 2007. – № 1. – С. 83–89.
172. **Левенець І. В.** Окремі форми психічних захворювань та їх експертна судово-психіатрична оцінка. / І. В. Левенець // Судова психіатрія : навч. посіб. / І. В. Левенець. – Тернопіль, 2005. – С. 114–288.
173. **Левенець О. А.** Тренінгові вправи для розвитку окремих психічних функцій / О. А. Левенець // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 3. – С. 39–40.
174. **Лень В.** Психічна хвороба : дискусійні питання щодо диференціації тяжкості ушкодження / В. Лень // Вісник прокуратури. – 2010. – № 8. – С. 102–106.
175. **Леонова А. Б.** Основные подходы к изучению профессионального стресса / А. Б. Леонова // Вестник МГУ . Психология. – 2000. – № 3. – С. 4–22.
176. **Леонова А. Б.** Психическая надежность профессионала и современные технологии управления стрессом / А. Б. Леонова // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. – 2007. – № 3. – С. 69–82.
177. **Лернова Б.** Синдромы профессионального стресса у врачей разных специальностей / Б. Лернова, М. А. Багрий // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. – 2009. – № 3. – С. 44–54.
178. **Либин А. В.** Реакции на стресс - защита или совладание ? / А. В. Либин // Дифференциальная психология : на пересечении российских, европейских и американских традиций : учеб. пособ. / А. В. Либин. – М., 2006. – С. 404–420.
179. **Ліщинська О.** Особистість та позаособистісні феномени психіки / О. Ліщинська // Соціальна психологія. – 2008. – № 5. – С. 14–23.
180. **Лозко Г.** "Хвороби" національної психіки / Г. Лозко // Українське народознавство .– 3-тє вид. / Г. Лозко. – Х., 2005. – С. 90–94.
181. **Магомед-Эминов М. Ш.** Психика как работа / М. Ш. Магомед-Эминов // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. – 2011. – № 4. – С. 92–108.
182. **Мазур Л.** Експерименти в освіті та психічне здоров'я учнівської молоді / Л. Мазур // Директор школи. Шкільний світ. – 2012. – № 9. – С. 9–15.
183. **Макаренко О.** Психологічне дослідження стресу в професійній діяльності / О. Макаренко // Соціальна психологія. – 2009. – № 4. – С. 87–96.

184. **Макаренко О.** Психолого-педагогічні особливості прояву стресу у молодших школярів / О. Макаренко // Соціальна психологія. – 2008. – № 6. – С. 122–131.
185. **Макаренко О.** Психологічні чинники подолання стресу / О. Макаренко, М. Голубєва // Соціальна психологія. – 2010. – № 2. – С. 18–27.
186. **Макаренко О.** Особливості перебігу стресу у вчителів початкових класів / О. Макаренко, М. Голубєва, Ю. Вівдич // Соціальна психологія. – 2009. – № 3. – С. 166–175.
187. **Макарова Л. Л.** Розвиток наукових знань про природу психіки / Л. Л. Макарова // Загальна психологія : методичні розробки семінарських занять : навч. посіб. / Л. Л. Макарова. – К., 2005. – С. 25–36.
188. **Максименко С. Д.** Генетичне дослідження психіки / С. Д. Максименко // Психологія і особистість. – 2012. – № 1. – С. 12–25.
189. **Максименко С. Д.** Адаптація психодіагностичних методик Шкала професійної стресованості та Шкала професійної завантаженості / С. Д. Максименко, О. М. Кокун, Є. В. Тополов // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 5. – С. 34–38.
190. **Максименко С. Д.** Загальні концептуальні засади пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед сучасної молоді: [проблеми психогігієни] / С. Д. Максименко, О. М. Кокун // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 11. – С. 75–77.
191. **Максименко С.** Навчання і психологічне здоров'я особистості / С. Максименко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 3. – С. 4–7.
192. **Максименко С. Д.** Психологічні засади пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя молоді / С. Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 6. – С. 72–74.
193. **Марчук С. А.** Экзаменационный стресс как один из факторов развития близорукости у студенческой молодежи / С. А. Марчук, В. А. Марчук // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 5. – С. 59–61.
194. **Мединська Ю. Я.** Психоаналітична інтерпретація феномену стигматизації осіб, котрі страждають на психічні розлади / Ю. Я. Мединська, Р. Т. Гривул // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 5. – С. 10–16.
195. **Мельник М.** Депресія - модний діагноз заможних / М. Мельник // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2009. – № 3. – С. 90.

196. **Мельниченко О.** Збереження психологічного здоров'я педагога. Практикум для молодих вчителів / О. Мельниченко // Психолог. – 2010. – № 7 (лют.). – С. 3–7.
197. Методи боротьби зі стресом // Валеологія. – 2010. – № 1, 2 (січ.). – С. 8–10.
198. **Миколайський М. В.** Психічне здоров'я дітей та підлітків в зоні посиленого радіоекологічного контролю Прикарпаття / М. В. Миколайський, Н. М. Матейко // Зб. наук. пр. Сер. філософія, соціологія, психологія. – Івано–Франківськ, 1999. – Вип. 3, Ч. 1. – С. 35–45.
199. **Мовчан М. М.** Страх самотності як різновид страху / М. М. Мовчан // Гілея. – 2012. – № 9. – С. 292–303.
200. **Мовчан М. М.** Екзистенціальна та психоаналітична концепції страху / М. М. Мовчан // Гілея. – 2011. – № 7. – С. 260–286.
201. **Мосейчук Ю. Ю.** Коливання уваги та величини тривоги у осіб з психологічними розладами / Ю. Ю. Мосейчук, Т. В. Бойчук, О. М. Лібрик // Спортивна медицина, лікувальна фізкультура та валеологія - 2006 : XII міжнар. наук.-практ. конф., 5–6 жовт. 2006 року, м. Одеса. – Одеса, 2006. – С. 165–168.
202. **Москалець В. П.** Засади формування здатності правоохоронців до збереження власного психічного здоров'я / В. П. Москалець, С. Д. Сворак // Держава і закон : теорія, практика, методика : зб. наук. пр. – Івано–Франківськ, 2007. – Вип. II. – С. 338–357.
203. **Мусем А. В.** Сучасні проблеми психічної реабілітації учнів з наслідками дитячого церебрального паралічу засобами спорту : [проблеми виховання та психокорекції] / Абдель Ваххаб Халаф Аль-Соуб Мусем // Освіта Донбасу. – 2011. – № 4. – С. 34–37.
204. **Мутіліна Л.** Психолого-педагогічне дослідження страхів у дітей молодшого шкільного віку. / Л. Мутіліна // Соціальна психологія. – 2005. – № 5. – С. 144–151.
205. **Нетребенко А.** Як допомогти людині у стресовій ситуації / А. Нетребенко, О. Железний // Безпека життєдіяльності. – 2010. – № 7. – С. 38–40.
206. **Новіков Б. В.** Конфлікти, стреси в діяльності організації / Б. В. Новіков, Г. Ф. Сініок, П. В. Круш // Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / Б. В. Новіков. – К., 2004. – С. 243–295.
207. Обсуждение проблемы влияния компьютерных игр на психику человека // Вопросы психологии. – 2007. – № 5. – С. 182–184.
208. **Олійник Л.** Психокорекція дитячих "медичних" страхів / Л. Олійник // Дошкільне виховання. – 2011. – № 2. – С. 22–26.
209. **Орлов А. Б.** Психологические механизмы возникновения и коррекции внушенных детских страхов: [возрастная и педагогическая психология] / А. Б. Орлов, Л. В. Орлова, Н. А. Орлова // Вопросы психологии. – 2011. – № 3. – С. 17–32.

210. **Осипова І.** Стреси в нашому житті. Як від них захиститись ? : [виховна година з елементами тренінгу для учнів випускних класів] / І. Осипова // Психолог. – 2012. – № 1 (січ.). – С. 31–32.
211. **Панаскевич Г.** Профілактика стресів у педагогічній діяльності / Г. Панаскевич // Психолог. – 2008. – № 6 (лют.). – С. 19–24.
212. **Пірен М. І.** Стрес і стресори як наслідок конфліктності в управлінській діяльності // Пірен М. І. Конфліктологія. – К. : МАУП, 2003. – С. 171–180.
213. **Покеза Т.** Коли з нервами не до жартів / Т. Покеза // Науковий світ. – 2008. – № 4. – С. 18–19.
214. **Поліщук В. М.** Криза 13 років як перехідний період від молодшого шкільного до підліткового віку (дівчатка) / В. М. Поліщук // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 4. – С. 10–14.
215. **Полька Н.** Здоровий спосіб проведення дозвілля дітей - основа для збереження фізичного та психічного здоров'я підростаючого покоління / Н. Полька // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 12–15.
216. **Порох Л.** Система діагностики та моніторингу психологічного розвитку учнів як запорука успішної навчально-виховної роботи гімназії / Л. Порох, М. Наровлянська // Рідна школа. – 2010. – № 11. – С. 65–69.
217. **Потапчук Є.** Суб'єкти впливу на психічне здоров'я співробітників установ виконання покарань / Є. Потапчук, М. Ільтяй // Психологія і суспільство. – 2009. – № 4. – С. 202–205.
218. **Приймаченко А. В.** Особливості поведінки та психіки людини / А. В. Приймаченко // Біологія. – 2012. – № 15. – С. 28–31.
219. **Прохоров А. О.** Методики диагностики и измерения психических состояний личности / А. О. Прохоров. – М. : ПЕР СЭ, 2004. – 176 с.
220. Психічні процеси : відчуття, сприймання, мислення, пам'ять, уява, почуття, увага // Загальна психологія : підруч. – К., 2005. – С. 139–265.
221. Психічні процеси // Загальна психологія : практикум : навч. посіб. – К., 2005. – С. 11–21, 63–134.
222. Психофізична саморегуляція організму (уміння протистояти психічному стресу) // Фізична культура та формування здорового способу життя : навч. посіб. / І. Б. Карпова. – К., 2005. – С. 29–34.
223. Психическое развитие в младшем школьном возрасте // Возрастная и педагогическая психология : хрестоматія : учеб. пособ. – М., 2007. – С. 62–210.
224. Психическое развитие в подростковом и раннем юношеском возрастах // Возрастная и педагогическая психология : хрестоматія : учеб. пособ. – М., 2007. – С. 210–363.

225. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я : навч. посіб. / ред. М.С. Корольчук. – К. : Фірма "Інкос", 2002. – 272 с.
226. Психолого-педагогічні особливості прояву стресу у молодших школярів / О. Макаренко, В. Вінс, М. Голубева // Соціальна психологія. – 2008. – № 6. – С. 122–131.
227. **Ракитянська С. С.** Порівняльний аналіз результатів дослідження психологічних факторів резистентності до стресу у дівчат та юнаків старшого юнацького віку / С. С. Ракитянська // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 9–10. – С. 110–116.
228. **Рассказова Е. И.** Саморегуляція в психології здоров'я и клинической психологии / Е. И. Рассказова // Вопросы психологии. – 2012. – № 1. – С. 75–82.
229. **Розанов В. А.** Характеристика стрессовых событий, значимо влияющих на риск возникновения суицидальных тенденций : гендерный аспект / В. А. Розанов, Ж. В. Емяшева, Б. В. Бирон // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 2. – С. 62–69.
230. **Розов В.** Адаптивні здібності людини в умовах травматичного стресу. / В. Розов // Соціальна психологія. – 2006. – № 3. – С. 108–120.
231. **Розов В. І.** Психологічна діагностика адаптивних здібностей до стресу / В. І. Розов // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 11. – С. 41–47.
232. **Розов В. І.** Психотехнології адаптивної саморегуляції стресу / В. І. Розов // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 24–28.
233. **Розов В. І.** Стрес : визначення, види, причини і наслідки / В. І. Розов // Адаптивні антистресові психотехнології : навч. посіб. / В. І. Розов. – К., 2005. – С. 9–23.
234. **Розов В. І.** Адаптивні антистресові психотехнології / В. І. Розов // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 5. – С. 32–38.
235. **Ройз С.** Перепрограмування страху / С. Ройз // Дзеркало тижня. – 2009. – 14 лист. (№ 44). – С. 14.
236. **Ротенберг В. С.** Сон и стресс / В. С. Ротенберг // Вопросы психологии. – 2009. – № 5. – С. 64–73.
237. **Савенко К.** Способи уникнення та подолання стресових ситуацій / К. Савенко // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 10. – С. 7–8.
238. **Сак Т.** Зворотний зв'язок у навчанні учнів із затримкою психічного розвитку / Т. Сак // Дефектологія. – 2006. – № 4. – С. 23–27.
239. **Самоукина Н.** Карьера без стресса / Н. Самоукина. – СПб. : Питер, 2003. – 256 с.

240. **Сандомирський М.** Стреси : дитячі причини дорослих проблем / М. Сандомирський. – 2004. – № 13–16. – С. 147–150.
241. **Середницька І.** Стресогенність як спосіб попередження конфліктів у студентській молоді / І. Середницька // Педагогічна думка. – 2005. – № 4. – С. 20–25.
242. **Скрипник Т.** Психічний розвиток дошкільників з аутизмом : умови і засоби / Т. Скрипник // Дефектологія. – 2009. – № 1. – С. 34–40.
243. **Смирнов Б. А.** Психогигиена и психопрофилактика стресса / Б. А. Смирнов, Е. В. Долгополова // Психология деятельности в экстремальных ситуациях / Б. А. Смирнов, Е. В. Долгополова. – Харків, 2008. – С. 150–167.
244. **Смирнов Б. А.** Толерантность к психологическому стрессу / Б. А. Смирнов, Е. В. Долгополова // Психология деятельности в экстремальных ситуациях / Б. А. Смирнов, Е. В. Долгополова. – Харків, 2008. – С. 124–138.
245. **Сосюк Н. О.** Тренінг для випускників загальноосвітніх навчальних закладів " Профілактика стресового стану в учнів під час ЗНО і перед іспитами " / Н. О. Сосюк // Вісник тестування і моніторинг в освіті. – 2009. – № 5. – С. 14–18.
246. **Танасійчук О.** Психічне здоров'я дітей-сиріт / О. Танасійчук // Психолог. – 2006. – № 12 (берез.). – С. 10–14.
247. **Татенко В.** Сучасна психологія про душу, дух і, звичайно, про психіку / В. Татенко // Соціальна психологія. – 2008. – № 4. – С. 3–17.
248. **Терешина О. Б.** Міжособистісні стосунки як фактор психологічного здоров'я людини / О. Б. Терешина, Я. Візир // Проблеми освіти в суспільстві ноосферної епохи (освіта сталого розвитку) : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., Київ, 19 квітня 2007 р. – К., 2007. – С. 243–249.
249. **Тімченко О. В.** Сучасні групові методи надання психологічної допомоги в кризових ситуаціях / О. В. Тімченко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. – Чернівці, 2001. – Вип. 122 : Сер. Педагогіка та психологія. – С. 3–5.
250. **Токар М.** Стрес і його джерела / М. Токар // Психолог. – 2007. – № 38 (жовт.). – С. 9–12.
251. **Туренко О.** Метафізична дихотомія форм страху / О. Туренко // Філософська думка. – 2007. – № 4. – С. 17–39.
252. **Туриніна О. Л.** Методи вивчення психіки людини та тварини / О. Л. Туриніна, Л. З. Сердюк // Порівняльна психологія : навч. посіб. / О. Л. Туриніна. – К., 2005. – С. 11–13.
253. **Українцева Ю. В.** Психофизиологическая характеристика лиц с различной стрессоустойчивостью / Ю. В. Украинцева, М. Н. Русалова // Успехи физиологических наук. – 2006. – № 2. – С. 19–41.

254. **Улыбина Е.** Страх и смерть желания / Е. Улыбина. – М.; СПб. : Модерн-А : Академия Исследований Культуры, 2003. – 320 с.
255. **Урбанович О.** Здоров'я керівника. Попередження та подолання стресів і життєвих криз / О. Урбанович // Підручник для директора. – 2006. – № 12. – С. 10–40.
256. **Файчак Р.** Теоретико-методичне обґрунтування спортивно-оздоровчої програми для корекції психоемоційних стресів у ліцеїстів / Р. Файчак // Вісник Прикарпатського університету . Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2008. – УІІ. – С. 54–56.
257. **Федотова В.** Культура психосоматичного здоров'я як складова загальної культури людини / В. Федотова, О. Федоркіна // Соціальна психологія. – 2009. – № 2. – С. 114–131.
258. **Федор О. Т.** Психічні проблеми в критичних ситуаціях / О. Т. Федор // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 12. – С. 7–9.
259. **Федотчев А. И.** Стресс, его последствия для человека и современные нелекарственные подходы к их устранению / А. И. Федотчев // Успехи физиологических наук. – 2009. – № 1. – С. 77–91.
260. **Хижняк С.** Психосоціальний стрес : прояв та реалізація / С. Хижняк, М. Капля // Біологія і хімія в школі. – 2009. – № 5. – С. 3–5.
261. **Хохліна О. П.** Питання дослідження рольової поведінки підлітків з вадами розумового розвитку / О. П. Хохліна, С. Л. Горбенко // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 1. – С.83–88.
262. **Хрущ О.** Ціннісні орієнтири розвитку психіки молодшого школяра / О. Хрущ // Молодший школяр : проблеми розвитку / за заг. ред. В. Д. Хруща. – Івано–Франківськ, 2006. – С. 58–63.
263. **Циганчук Т. В.** Динаміка переживання стресу у студентів, які навчаються за різними системами навчання / Т. В. Циганчук // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 10. – С. 25–32.
264. **Циганчук Т. В.** Підвищення стресостійкості у студентів ВНЗ / Т. В. Циганчук // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 8. – С. 18–29.
265. **Цуканова Ю.** Індивідуальна міра "золотого розтину" та часова організація психіки / Ю. Цуканова // Психологія і суспільство. – 2006. – № 3. – С. 120–123.
266. **Чайка Е.** Психолого-педагогическая поддержка старшекласников в стрессовой ситуации / Е. Чайка // Воспитание школьников. – 2003. – № 8. – С. 36–40.
267. **Чепінога К. С.** Стресостійкість фахівця як складова соціальної конкурентності / К. С. Чепінога // 20 років незалежності України : здобутки, втрати і стратегії майбутнього : матер. ХІ наук.-практ. конфер. – К., 2011. – С. 90–91.

268. **Черныш М. Ф.** О страхах и фобиях реальных и мнимых. Размышления социолога / М. Ф. Черныш // Социс. – 2008. – № 4. – С. 112–120.
269. **Шапранова Т. А.** Профілактика навчального стресу / Т. А. Шапранова, К. О. Родькіна // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 7. – С. 31–34.
270. **Шевчук Ю. В.** Психическое здоровье старшеклассников (по материалам социологического исследования) / Ю. В. Шевчук // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 7. – С. 24–27.
271. **Шишова І. О.** Роль психологічних впливів на формування психічного здоров'я учнів / І. О. Шишова // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 149–154.
272. **Шоркин А. Д.** Экзистенциальный статус тревоги / А. Д. Шоркин // Современный психоанализ. сб. науч. труд. . – К. : Веклер, 2002. – С. 136–144.
273. **Шпонтак І. М.** Долаємо дитячі страхи спільними зусиллями фахівців і батьків / І. М. Шпонтак // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 4. – С. 23–25.
274. **Шувалов А. В.** Психологическое здоровье и гуманитарные практики / А. В. Шувалов // Вопросы психологии. – 2012. – № 1. – С. 3–10.
275. **Шувалов А. В.** Антропологический подход к проблеме психологического здоровья / А. В. Шувалов // Вопросы психологии. – 2011. – № 5. – С. 3–16.
276. Що таке стрес і як з ним боротися ? // Олімпійська арена. – 2005. – № 2. – С. 58–59.
277. Як впливає стрес на ваше здоров'я // Психологічна газета. – 2005. – № 11 (черв.). – С. 23–26.
278. **Яценко Т.** Особливості внутрішньої динаміки психіки та її врахування у діагностико-корекційному процесі / Т. Яценко // Психологія особистості. – 2011. – № 1. – С. 78–85.
279. **Яценко Т. С.** Особливості внутрішньої динаміки психіки та врахування її у психокорекційній роботі. / Т. С. Яценко // Гуманітарні науки. – 2006. – № 2. – С. 8–13.
280. **Яценко В. М.** Історичний розвиток психіки й свідомості / В. М. Яценко // Опорні конспекти з психології і педагогіки : пробн. навч. посіб. / В. М. Яценко. – Тернопіль, 2004. – С. 15–19.

Репродуктивне здоров'я і хвороби, що передаються статевим шляхом

281. **Аверин Ю. П.** Роль інформаційної кампанії в подавленні факторів зараження ВІЧ серед молоді / Ю. П. Аверин // Вестник МГУ . Сер. соціологія і політологія. – 2007. – № 1. – С. 90–105.
282. **Авілов С.** Діагноз : СНІД. Все ще вирок ? / С. Авілов // Світогляд. – 2007. – № 6. – С. 47–52.
283. Аналіз стану національного законодавства України у сфері боротьби з ВІЛ/СНІДом // Інформатика. – 2005. – верес. (№ 11, вставка).
284. **Балашова О. В.** Методична розробка уроку "Проблеми СНІДу в Україні та світі" / О. В. Балашова // Безпека життєдіяльності. – 2005. – № 11. – С. 39–43.
285. **Бородкина О. И.** Теоретические основания превенции ВІЧ/СПІДа / О. И. Бородкина // Вестник Санкт-Петербургского у-та . Сер. 6 філософія, політологія. – 2006. – № 2. – С. 40–50.
286. ВІЛ/СНІД : відчуй себе захищеним // Шкільний світ. – 2004. – лип. (№ 25–28). – 191 с.
287. ВІЛ/СНІД : соціальний контекст // Шкільний світ. – 2004. – трав. (№ 20, вставка).
288. ВІЛ та СНІД : шляхи передачі та діагностика // Початкова освіта. – 2005. – трав. (№ 19, вставка).
289. **Войтенко В.** Вільне падіння : [ВІЛ-інфіковані] / В. Войтенко // Слово Просвіти. – 2007. – 27 берез.–3 жовт. – С. 10–11.
290. **Гаврилович І.** Не злегковажати викликами ВІЛ/СНІДу / І. Гаврилович // Галичина. – 2010. – 4 берез. (№ 32–33). – С. 13.
291. **Гребняк Н. П.** Профілактика наркоманії - рушійної сили ВІЛ/СНІДу / Н. П. Гребняк // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 1. – С. 8–11.
292. **Грибан В. Г.** Репродуктивне здоров'я та хвороби, що передаються статевим шляхом / В. Г. Грибан // Валеологія : навч. посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.80–117.
293. **Денисов Б.** Динаміка епідемії ВІЧ/СПІД / Б. Денисов, В. Сакевич // Социс. – 2004. – № 1. – С. 75–85.
294. Діти, які живуть з ВІЛ : аналіз ситуації // Шкільний світ. – 2005. – верес. (№ 36, вставка).
295. **Дмитренко Л. І.** Програма профілактики ВІЛ/СНІДу серед молоді України / Л. І. Дмитренко // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 10. – С. 17–20.

296. До історії дермато-венерологічної служби // Сучасні проблеми дерматовенерології, косметології та управління охороною здоров'я. – Харків : Фоліо, 2004. – С. 3–23.
297. **Емельянова Т. П.** Типы социальных представлений о ВИЧ-инфицировании и СПИДе : [социальная психология] / Т.П. Емельянова // Психологический журнал. – 2011. – № 4. – С. 57–69.
298. Епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні та її наслідки для сфери соціально - трудових відносин // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 11. – С. 2–7.
299. Ера СНІДу закінчиться ? : [чому ХХІ сторіччя можна буде перемагти, якщо світ справді цього захоче] // Український тиждень. – 2011. – 10–16 черв. (№ 23). – С. 60–61.
300. **Єфімова В. М.** ВІЛ/СНІД у контексті здорового способу життя : змістовно-технологічні аспекти підготовки педагогів / В. М. Єфімова // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 4. – С. 12–16.
301. Життя проти СНІДу // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 6. – С. 15–17.
302. **Жуков Б.** Синдром беззахистності / Б. Жуков // Вокруг света. – 2007. – № 6. – С. 130–137.
303. **Журавель Т. В.** Сутність та види соціально - педагогічної профілактики віл-інфекції серед неповнолітніх засуджених / Т. В. Журавель // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2012. – № 2. – С. 62–70.
304. Захворювання, що передаються статевим шляхом // Анатомія, фізіологія і патологія статевих відносин : навч. посіб. для студ. спец. «Соціальна педагогіка» та «Психологія» / Грицуляк Б. В., Грицуляк В. Б., Литвинець Е. А., Івасюк І. Й., Спаська А. М.– Івано–Франківськ, 2008. – С. 53–67.
305. **Зелений С. Б.** Що ми повинні знати про СНІД / С. Б. Зелений // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 11. – С. 15–19.
306. **Клаус В.** Международный день борьбы со СПИДом / В. Клаус // Я, студент. – 2005. – № 5–6. – С. 16–17.
307. **Ковальова С.** Вбережи себе від ВІЛ. Розробка уроку з основ здоров'я для 6 класу / С. Ковальова // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 11. – С. 22–24.
308. **Кофи А.** Борьба со СПИДом – наша приоритетная задача / А. Кофи // Азия и Африка. – 2000. – № 1. – С. 24–26.
309. **Кривич І. П.** Проблеми психічного здоров'я ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД / І. П. Кривич // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 11. – С. 4–7.
310. **Кучменко О. Б.** Проблема СНІДу в Україні : методика подолання / О. Б. Кучменко, С. В. Страшко // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і

змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 27–32.

311. **Лесин В.** Профілактика ВІЛ/СНІДу – на контролі соціальних партнерів / В. Лесин // Людина і праця. – 2003. – № 8. – С. 54–56.
312. **Лукашук-Федик С. В.** Захворювання, що передаються статевим шляхом // Лукашук-Федик С. В. Репродуктивна культура особистості : навч. посіб. – Тернопіль : Астон, 2004. – С. 90–127.
313. **Магур Р. Р.** Скажемо СНІДу - ні ! / Р. Р. Магур, Г. Р. Чмуневич // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 10. – С. 17–19.
314. Міжнародно-правові аспекти законодавчого регулювання проблем боротьби з ВІЛ/СНІДом // Інформатика. – 2005. – верес. (№ 11, вставка).
315. **Пенські В. М.** Релігія та моральна свідомість як провідні чинники профілактики СНІДу / В. М. Пенські // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 4. – С. 16–18.
316. Навчальний курс "Соціальна робота у сфері ВІЛ/СНІД" / В. С. Петрович, Н. В. Зимівець, В. В. Лях [та ін.] // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2006. – № 1. – С. 61–71.
317. **Пігіда В. М.** Використання тренінгових занять у профілактичній роботі щодо попередження розповсюдження ВІЛ-інфекції серед учнівської молоді / В. М. Пігіда // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2009. – № 2. – С. 58–64.
318. Програма «Подолання епідемії ВІЛ/СНІД в Україні // Шкільний світ. – 2004. – листоп. (№ 44, вставка).
319. Профілактика ВІЛ/СНІДу // Сільська школа України. – 2004. – черв. (№ 18, вставка).
320. **Семигіна Т.** Протидія вірусу чи канонам системи охорони здоров'я ? : [аналіз політичної відповіді на поширення епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні] / Т. Семигіна // Віче. – 2010. – № 5. – С. 22–24.
321. **Семигіна Т.** Профілактика суспільно небезпечних хвороб : світоглядний вибір ? : [туберкульоз, ВІЛ/СНІД, наркозалежність, гепатити] / Т. Семигіна // Віче. – 2010. – № 8. – С. 15–18.
322. **Семигіна Т.** Гальмуючи чуму ХХІ століття : [роль міжнародних організацій у політиці охорони громадського здоров'я на прикладі протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні] / Т. Семигіна // Віче. – 2009. – № 8. – С. 23–25.
323. СНІД у фактах і датах // Хімія. Біологія. – 2005. – берез. (№ 17, вставка).
324. Спеціальна сесія Генеральної Асамблеї з ВІЛ/СНІДу // Шкільний світ. – 2001. – № 38.
325. **Старосвятська О.** Пліч-о-пліч проти убивчої епідемії ВІЛ/СНІДу / О. Старосвятська // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 11. – С. 14–15.

326. **Стешенко В.** Епідемія ВІЛ/СНІДу в контексті демографічної ситуації в Україні / В. Стешенко // Шкільний світ. – 2001. – № 11, додаток.
327. **Столяр Г.** Урок з теми : "Переможемо СНІД разом" / Г. Столяр // Біологія і хімія в школі. – 2005. – № 5. – С. 8–11.
328. Стратегія профілактики ВІЛ/СНІДу // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – № 1. – С. 18–19.
329. **Субота Н.** Волонтерська робота студентів - валеологів Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди з профілактики ВІЛ/СНІДу серед молоді міста / Н. Субота // Основи здоров'я і фізична культура. – 2008. – № 11–12. – С. 13–17.
330. **Субота Н. П.** Профілактика ВІЛ/СНІДу засобами освіти у вищій школі / Н. П. Субота, П. П. Гашинський // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 7. – С. 15–18.
331. **Субота Н. П.** Профілактика ВІЛ/СНІД засобами освіти у вищій школі / Н. П. Субота // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 83–87.
332. Сучасні підходи до діагностики та лікування венеричних захворювань, ВІЛ/СНІДу та інших // Сучасні проблеми дерматовенерології, косметології та управління охороною здоров'я. – Харків : Фоліо, 2004. – С. 116–199.
333. Тенета небезпеки : [СНІД і діти] // Шкільний світ. – 2001. – квіт. (№ 14, вставка).
334. **Терницька С. В.** Соціально-педагогічні умови міжсекторної взаємодії у сфері профілактики віл-інфекції в молодіжному оточенні / С. В. Терницька // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2012. – № 2. – С. 34–42.
335. **Трофанова Т. Г.** Збірник статей, виступів та публікацій з питань репродуктивного здоров'я / Т. Г. Трофанова. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. – 76 с.
336. **Фотуйма О.** Психологічні механізми усвідомлення небезпеки захворювання на СНІД / О. Фотуйма, С. Курилюк // Вісник Наукового інформаційно-аналітичного центру НАТО ПНУ ім. В. Стефаніка / Прикарпатський ун-т; за заг. ред. О. Білоуса. – Івано-Франківськ, 2009. – Вип. 2. – С. 151–153.
337. Церкви проти ВІЛ // Науковий світ. – 2006. – № 1. – С. 14–15.
338. **Цимбалюк Т.** СНІД. Конференція для учнів старших класів / Т. Цимбалюк // Здоров'я та фізична культура. – 2007. – № 31. – С. 6–14.
339. **Чубенко С. В.** Прес-конференція "СНІД - реальна загроза" / С. В. Чубенко // Безпека життєдіяльності. – 2005. – № 11. – С. 44–49.

340. **Шашкова-Журавель І.** Міжнародно-правові аспекти захисту трудових прав ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб / І. Шашкова-Журавель // Юридична Україна. – 2008. – № 7. – С. 102–106.
341. Що таке СНІД та ВІЛ ? // Хімія. Біологія. – 2005. – берез. (№ 17, вставка).
342. **Яцев'юк І.** ВІЛ/СНІД серед дітей / І. Яцев'юк, Л. С. Бенцько // Правова свідомість молоді в умовах розбудови правої демократичної держави : матер. IV Всеукр. курс.-студ. конфер., 22 квітня 2010 р., м. Ів.–Франківськ. – Івано–Франківськ, 2010. – С. 210–216.

Оздоровлення, механізми управління здоров'ям

343. **Ажиппо О. Ю.** Розвиток витривалості у хлопчиків молодшого шкільного віку у процесі лижної підготовки методом сполучення навантажень різної інтенсивності / О. Ю. Ажиппо // Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. – № 9. – С. 46–52.
344. **Аксенова А. М.** Глибокий рефлексорно-м'язовий масаж і упражнения для розтягивання м'язів при вертебробазиллярній недостаточності кровообігу / А. М. Аксенова // ЛФК і масаж. – 2008. – № 3. – С. 15–21.
345. **Аксенова А. М.** Влияние глубокого рефлексорно-м'язового масажу на організм / А. М. Аксенова // ЛФК і масаж. – 2007. – № 5. – С. 7–14.
346. **Аксенова А. М.** Использование глубокого рефлексорно-м'язового масажу і упражнений для лечения заболеваний желудочно-кишечного тракта / А. М. Аксенова // ЛФК і масаж. – 2009. – № 11. – С. 23–28.
347. **Апанасенко Г. Л.** Здоровый образ жизни : перспективы на Украине / Г. Л. Апанасенко // Физкультура в профилактике, лечении и реабилитации. – 2007. – № 4. – С. 62–65.
348. **Артеменков А. А.** Динамика вегетативных функций при адаптации к физическим нагрузкам / А. А. Артеменков // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 4. – С. 59–62.
349. Бажання бути здоровим : [про здоровий спосіб життя] // Все для вчителя. – 2004. – № 22–23. – С. 78–86.
350. **Балл Г. О.** Засади запровадження здорового способу життя української молоді (психогігієнічний аспект) / Г. О. Балл, Н. А. Бастун, О.В. [та ін.] // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 12. – С. 70–74.
351. **Беленов Д. Л.** Индивидуальный подход к формированию здорового стиля жизни / Д. Л. Беленов, А. Ф. Родионов, Е. А. Уваров

- // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 1. – С. 50–53.
352. **Бызов А. П.** Взаимосвязи настоящего времени с формированием здоровья и увлечениями спортом / А. П. Бызов // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 6. – С. 53–56.
353. **Биковська Л.** Фізична культура як основа здорового способу життя / Л. Биковська, Я. Ціпоренко // Фізичне виховання в школі. – 2009. – № 4. – С. 46–48.
354. **Білоус І. В.** Вплив факторів зовнішнього середовища на здоров'я дітей рівнинної зони Прикарпаття / І. В. Білоус // Роль довілля у валеологічній освіті і вихованні : матер. всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2005. – С. 45–47.
355. **Бирюков А. А.** Организация и методика обучения технике видов приемов русского классического массажа в школе профессора А. А. Бирюкова / А. А. Бирюков // ЛФК и массаж. – 2008. – № 4. – С. 30–35.
356. **Бирюков А. А.** И. М. Саркизов-Серазини и его школа по лечебной физкультуре, лечебному и спортивному массажу / А. А. Бирюков // ЛФК и массаж. – 2008. – № 5. – С. 10–20.
357. **Бирюков А. А.** Рациональная техника выполнения приемов классического массажа / А. А. Бирюков // ЛФК и массаж. – 2008. – № 2. – С. 17–28.
358. **Бирюков А. А.** Характер восстановления мышечной работоспособности в зависимости от продолжительности сеанса восстановительного массажа / А. А. Бирюков // ЛФК и массаж. – 2009. – № 3. – С. 15–20.
359. **Бирюков А. А.** Лечебный массаж / А. А. Бирюков // ЛФК и массаж. – 2008. – № 12. – С. 8–13.
360. **Бобрицька В.** Критерії та рівні готовності майбутніх учителів до формування здорового способу життя / В. Бобрицька // Рідна школа. – 2009. – № 1. – С. 52–56.
361. **Бобрицька В.** Поведінка людини як чинник формування здорового способу життя / В. Бобрицька // Біологія і хімія в школі. – 2002. – № 5. – С. 41–45.
362. **Бойчук Р.** Технологія планування тренувальних навантажень координаційної спрямованості в юних волейболісток на етап початкової підготовки / Р. Бойчук // Вісник Прикарпатського університету. – Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2010. – № 12. – С. 107–116.
363. **Бойчук Т. В.** Основи класичного масажу : навч. посіб. / Т. В. Бойчук, Р. Й. Гриневич. – Івано–Франківськ : Третяк І. Я., Друкарня ДКД, 2008. – 104 с.
364. **Бойчук Т. В.** Клімато-метеорологічна ситуація як немодифікований фактор формування здоров'я людини / Т. В. Бойчук, О. М. Лібрик, О. С. Левандовський // Роль довілля у

валеологічній освіті і вихованні : матер. всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2005. – С. 16–17.

365. **Бондар Т.** Методологічні аспекти процесу формування та збереження здоров'я дітей і молоді / Т. Бондар // Фізичне виховання в школі. – 2011. – № 6. – С. 2–4.
366. **Борин Г.** Формування педагогічної культури батьків з питань організації здорового способу життя дошкільників / Г. Борин // Збереження і зміцнення здоров'я дітей : зб. матер. / упоряд. Н. М. Бабай, Г. Й. Мишаста. – Івано–Франківськ, 2007. – С. 43–47.
367. **Борщов С.** До проблеми про формування культури здоров'я та здорового способу життя школярів-підлітків / С. Борщов, І. Остополець // Фізичне виховання в школі. – 2010. – № 3. – С. 37–39.
368. **Бреславська-Кемінь С.** Українська фольклорна традиція як засіб формування здорового способу життя / С. Бреславська-Кемінь // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волинського нац. ун-ту ім. Л.Українки / уклад. А.В.Цьось, С.П.Козіброцький. – Луцьк, 2008. – Т.1. – С. 6-8.
369. **Булич Є. Г.** Здоровье человека : Биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции / Є. Г. Булич, И. В. Муравов. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 424 с.
370. **Бурляй С. В.** У лікаря. Здоровий спосіб життя (7 клас, за підручником А. Несвіт) / С. В. Бурляй // Англійська мова та література. – 2012. – № 26. – С. 8–10.
371. **Варварук Н.** Методика оцінки рівня сформованості особистісної компетентності до здорового способу життя / Н. Варварук, Г. Презлята // Вісник Прикарпатського університету . Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2010. – № 12. – С. 3–9.
372. **Варвінська Н.** Відновлення організму боксерів після тренувальних навантажень під впливом лазневих процедур / Н. Варвінська // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура . – Івано–Франківськ, 2007. – У. – С. 39–41.
373. **Васильєв О. С.** Массаж как феномен культуры в контексте медицинских знаний / О. С. Васильев // Физкультура в профилактике, лечении и реабилитации. – 2009. – № 4. – С. 60–62.
374. **Василькова О.** Досвід формування в учнів навичок здорового способу життя засобами фізичного виховання / О. Василькова // Фізичне виховання в школі. – 2007. – № 5-6. – С. 30–35.
375. **Вербенець Т. П.** Формування мотивації здорового способу життя у підлітків та молоді як один із факторів життєвого самовизначення / Т. П. Вербенець // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 205–208.

376. **Вишневська В.** Фізична культура у формуванні здорового способу життя / В. Вишневська, С. Яланська // Проблеми формування здорового способу життя молоді : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, магістрантів та аспірантів / [за заг. ред. Р. Р. Сіренко]. – Львів, 2007. – С. 38–43.
377. **Вінглівськ Н.** Проект "Дбаємо про власне здоров'я" / Н. Вінглівськ // Директор школи. Шкільний світ. – 2012. – № 8. – С. 85–92.
378. **Воєнчук М.** Еволюція етно-педагогічних основ фізичного виховання від давнини до сучасності / М. Воєнчук // Актуальні проблеми розвитку спорту для всіх: досвід, досягнення, тенденції : матер. III між нар. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 2009. – С. 136–140.
379. **Волобуєва Т.** Здоров'язбережувальна технологія як система заходів з охорони та зміцнення здоров'я учнів / Т. Волобуєва // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 35–38.
380. **Волошко Н.** Психодіагностика індивідуально-психологічних і соціально-психологічних чинників здорового способу життя / Н. Волошко // Соціальна психологія. – 2011. – № 5. – С. 163–173.
381. **Володарська Н. Д.** Проблеми життєтворчості особистості з вадами здоров'я / Н. Д. Володарська // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 7. – С. 50–54
382. **Воронін Д. Є.** Валеологічні засади фізичного здоров'я студентів / Д. Є. Воронін // Физическое воспитание и спорт в высших учебных заведениях: интеграция в европейское образовательное пространство : сбор. ст. : междун. электр. научн. конфер. г. Харьков, 26 апр. 2005 года / под ред. Ермакова С. С. – Харьков, 2005. – С. 59–61.
383. **Воскобойнікова Г. Л.** Валеологічні тренінги та оздоровчі технології з використанням інформаційних інновацій у освіті / Г. Л. Воскобойнікова // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]]. – К., 2006. – Вип. 49. – С. 106–110.
384. **Гайченко В. А.** Безпека в побуті і здоровий спосіб життя / В. А. Гайченко, Г. М. Коваль // Основи безпеки життєдіяльності людини : навч. посіб.– 2-е вид., стер. / В. А. Гайченко. – К., 2004. – С. 56–94.
385. **Галіздра А. А.** Соціально-педагогічні проблеми здорового способу життя, як фактор національного відродження / А. А. Галіздра, Я. П. Надозірний // Теорія та методика фізичного виховання. – 2005. – № 1. – С. 46–48.
386. **Гаращенко Л.** Методики загартування в умовах дитсадка / Л. Гаращенко // Дошкільне виховання. – 2010. – № 3. – С. 16–20.

387. **Геник С. М.** Мистецтво бути здоровим. – Івано–Франківськ : Нова Зоря, 2005. – 656 с.
388. **Генди А. М.** Студенти о здоровом образе жизни: желаемая ситуация и реальная действительность / А. М. Генди // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 7. – С. 15–20.
389. **Глезер О.** Сегментарный массаж / О. Глезер // ЛФК и массаж. – 2008. – № 2. – С. 5–17.
390. **Гнот С.** Формування ціннісних орієнтацій і здорового способу життя на основі Святого Письма / С. Гнот // Наука Релігія Суспільство. – 2012. – № 1. – С. 83–88.
391. **Городчук В.** Здоровий спосіб життя дітей у сім'ї / В. Городчук // Збереження і зміцнення здоров'я дітей : зб. матер. / [упоряд. Н. М. Бабій, Г. Й. Мишаста]. – Івано–Франківськ, 2007. – С. 47–53.
392. **Горяня Л. Г.** Знайомство з формулою здорового способу життя / Л. Г. Горяня // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 8. – С.19–22.
393. **Грибан В. Г.** Людина та її здоров'я з позиції системного підходу / В. Г. Грибан // Валеологія : навч.посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.30–48.
394. **Грибан В. Г.** Діагностика індивідуального здоров'я / В. Г. Грибан // Валеологія : навч.посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.48–61.
395. **Грибан В. Г.** Дихання та механізм оздоровлення організму дихальною гімнастикою / В. Г. Грибан // Валеологія : навч.посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.185–196.
396. **Григор'єв В.** Здоровий спосіб життя : методологічні засади дослідження / В. Григор'єв // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 4. – С. 24–31.
397. **Григор'єв В.** Здоровий спосіб життя і фізична культура та спорт : філософія трансформаційних зрушень / В. Григор'єв // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 3. – С. 87–94.
398. **Григор'єв А.** Методи оцінювання адаптації організму спортсмена-інваліда до фізичних навантажень / А. Григор'єв // Дефектологія. – 2005. – № 4. – С. 12–16.
399. **Гриценок Л. І.** Формування навичок здорового способу життя у дітей та підлітків / Л. І. Гриценок // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 5. – С. 53–56.
400. **Губенко О. В.** Особливості пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед української молоді / О. В. Губенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 12. – С. 55–56.
401. **Губенко О. В.** Психологічні особливості популяризації здорового способу життя у вищих навчальних закладах / О. В. Губенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 11. – С. 35.

402. **Даниско О.** Формування здорового способу життя в педагогічній спадщині О. Д. Бутовського / О. Даниско // Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Полтава, 2009. – Вип. 1. – С. 134–139.
403. **Деделюк Н.** Зміст фізичного виховання і здорового способу життя у літературних пам'ятках IX - XIV століть / Н. Деделюк // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волинського ун-ту / [уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький]. – Луцьк, 2008. – Т.1. – С. 32–36.
404. **Демерков С. В.** Валеологічні підходи до формування в школярів здорового способу життя / С. В. Демерков // Освіта Донбасу. – 2011. – № 5. – С. 15–17.
405. **Денисенко Н.** Формування свідомого ставлення до здоров'я / Н. Денисенко // Дошкільне виховання. – 2008. – № 9. – С. 3–6.
406. **Денисенко Н.** Формування здорового способу життя учнів шкіл-інтернатів / Н. Денисенко // Дефектологія. – 2008. – № 1. – С. 22–25.
407. **Денисовець Т.** Особливості виховання здорового способу життя соціально занедбаних дітей в умовах школи-інтерната / Т. Денисовець // Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Полтава, 2009. – Вип. 2. – С. 37–41.
408. **Дидик В. М.** Соціально-педагогічні умови формування здорового способу життя учнів шкіл Західної України (1900-1939 рр.) / В. М. Дидик // Освіта Донбасу. – 2011. – № 6. – С. 99–103.
409. **Довбенко Т.** Здоровий спосіб життя в історичному контексті / Т. Довбенко // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 4. – С. 31–36.
410. **Дорошенко В.** Оцінка рівня фізичного здоров'я дівчат старшого шкільного віку, що мешкають у місті і селі / В. Дорошенко // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2007. – У. – С. 7–10.
411. **Дутчак М.** Спорт для всіх і здоровий спосіб життя / М. Дутчак // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2010. – Вип. 11. – С. 124–129.
412. **Ефимов А.** Массаж детям руками родителей / А. Ефимов // ЛФК и массаж. – 2007. – № 3. – С. 9–13.
413. **Єфіменко П. Б.** Вплив масажу на організм людини // Єфіменко П. Б. Техніка та методика масажу. – Харків, 2001. – С. 30–36.
414. **Єфіменко П. Б.** Техніка та методика масажу : навч. посіб. / П. Б. Єфіменко ; [відп. ред. В. М. Худолій]. – Харків : ОВС, 2001. – 144 с.
415. **Жидких В. П.** Современные аспекты формирования культуры здоровья в системе образования / В. П. Жидких, О. С. Золотарева // Здоров'я і освіта: проблеми та перспективи : матер. IV Всеукр. наук.-практ. конф. / за ред. Рибковського А. Г. – Донецьк, 2006. – С. 159–162.

416. **Заплішний І. І.** Шляхи оптимізації формування в студентів здорового способу життя засобами фізичного виховання / І. І. Заплішний, Ф. С. Сипченко, М. П. Бойко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Сер. Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2007. – Вип. 44. – С. 180–183.
417. **Захарченко В.** Здорова сім'я : тренінги для батьків / В. Захарченко // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2005. – № 5–6. – С. 24–27.
418. **Здіорук С. І.** Духовно-моральні чинники забезпечення здорового способу життя молоді / С. І. Здіорук // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 12. – С. 11.
419. **Здіорук С. І.** Концептуальні засади ефективного використання ЗМІ з метою пропагування серед молоді психогігієнічного виховання і здорового способу життя / С. І. Здіорук // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 12. – С. 77–80.
420. **Здоровий спосіб життя** // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2005. – № 5–6. – С. 14–18.
421. **Здоров'я людини як багатоаспектна проблема** // Вісник Національної академії наук України. – 2006. – № 6. – С. 51–57.
422. **Зубалій М.** Структурні компоненти здорового способу життя старшокласників / М. Зубалій, С. Закопайло // Освіта і управління. – 2005. – № 2. – С. 153–156.
423. **Іванова Л.** Оздоровчі заняття у воді / Л. Іванова, В. Єрмолова // Здоров'я та фізична культура. – 2007. – № 13. – С. 3–47.
424. **Іванова О.** Збережи своє здоров'я сам : [заняття для дошкільнят] / О. Іванова // Дошкільнє виховання. – 2010. – № 3. – С. 20–21.
425. **Іванова В. В.** Інтернет - залежність - загроза здорового способу життя української молоді / В. В. Іванова // Проблеми освіти в суспільстві ноосферної епохи (освіта сталого розвитку) : матер. Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 19 квітня 2007 р.. – К., 2007. – С. 238–243.
426. **Івасик Н. О.** Характеристика бронхіальної астми та її взаємозв'язок із фізичним навантаженням / Н. О. Івасик // Теорія та методика фізичного виховання. – 2005. – № 2. – С. 44–47.
427. **Інформаційний поради́к з формування прихильності до здорового способу життя і безпечної поведінки військовослужбовців та працівників збройних сил і правоохоронних органів України : практич. посіб.** / В. І. Барко, О. В. Бойко, Ю. Б. Ірхін [та ін.]. – К. : Наш час, 2008. – 127 с.
428. **Калина М.** Категорія "здоровий спосіб життя" у нормативно-правових актах України / М. Калина // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2008. – № 1. – С. 94–99.

429. **Калина М.** Тенденції формування здорового способу життя у країнах Європи / М. Калина // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 4. – С. 42–47.
430. **Калуська Л.** Спосіб життя - здоровий в родині й у дитсадку / Л. Калуська // Дошкільне виховання. – 2006. – № 1. – С.20–21.
431. **Канишевський С. М.** Здоровый образ жизни студенческой молодежи и его формирование в условиях ВУЗа / С. М. Канишевський, Р. Т. Раевский // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 62–65.
432. **Капралов С. Ю.** Применение авторской методики реабилитации с применением инструментального массажа в условиях сауны / С. Ю. Капралов // Теорія та методика фізичного виховання. – 2009. – № 8. – С. 12–19.
433. **Карабанова Н.** Формування та виховання навиків здорового способу життя в учнів молодшого шкільного віку / Н. Карабанова // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2008. – VI. – С.53–56.
434. **Карпова І. Б.** Фізична культура та формування здорового способу життя : навч. посіб. / І. Б. Карпова. – К. : КНЕУ, 2005. – 104 с.
435. **Кирильченко С. М.** Дослідження у студентів індивідуальних мотивів і потреб до занять фізичною культурою та спортом : [здоровий спосіб життя] / С. М. Кирильченко // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 12. – С. 35–42.
436. **Кириченко В. І.** Формування здорового способу життя в системі учнівського самоврядування / В. І. Кириченко // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 49. – С. 125–131.
437. **Китманова А. А.** Адаптация женщин старшего возраста к физическим нагрузкам в комплексных занятиях оздоровительной направленности / А. А. Китманова // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 8. – С. 5–8.
438. **Клатт Р.** Живите долго и с наслаждением . Как всегда оставаться здоровым, активным и привлекательным : мед. советы. – К. : Либідь, 2004. – 244 с.
439. **Кондрацька Г. Д.** Фізична культура як один із засобів виховання здорового способу життя у студентів - майбутніх підприємців / Г. Д. Кондрацька // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 12. – С. 42–44.
440. **Коновалов С.** Путь к здоровью. – СПб : Питер, 2000. – 192 с.
441. **Кононенко П. Т.** Національні особливості здорового способу життя / П. Т. Кононенко // Україна : природа, людина, екологія :

- метод. посіб. / П. П. Кононенко, В. В. Сніжко, М. П. Кононенко. – К., 2005. – С. 55–68.
442. **Коробейніков Г.** Здоровий спосіб життя у контексті православного світогляду / Г. Коробейніков // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 4. – С. 53–56.
443. **Кочарян А. Б.** Проблема формування мотивації здорового способу життя серед студентської молоді ВНЗ / А. Б. Кочарян // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 199–205.
444. **Кошова Т.** Доброго вам здоров'я. Молодіжна денс-акція : [здоровий спосіб життя] / Т. Кошова // Дефектолог. – 2010. – січ. (№ 1). – С. 37–51.
445. **Кряжев В.** Гимнастика и точечный массаж для лиц пожилого возраста / В. Кряжев // ЛФК и массаж. – 2007. – № 3. – С. 27–36.
446. **Кучарська Л. В.** Загартування як форма оздоровлення дітей в дошкільному навчальному закладі / Л. В. Кучарська // Безпека життєдіяльності. – 2012. – № 4. – С. 10–12.
447. **Ландар В.** Здоровий спосіб життя та рухова активність в ієрархії потреб та цінностей студентської молоді / В. Ландар // Матеріали X відкритої науково-методичної конференції студентів факультету фізичного виховання, фізичної реабілітації і валеології, 18-19 квітня 2007 року. – К., 2007. – С. 359–367.
448. **Лапшин В. П.** Аппаратные и ручные рефлекторные методики, массаж и элементы лечебной гимнастики в физиотерапии неотложных состояний / В. П. Лапшин // ЛФК и массаж. – 2007. – № 5. – С. 30–36.
449. **Лапшин В. П.** Электромануальный массаж. Техника и методология / В. П. Лапшин // Физкультура в профилактике, лечении и реабилитации. – 2010. – № 2. – С. 53–55.
450. **Лапшин В. П.** Лечебная гимнастика и массаж у больных после трансплатации печени в раннем послеоперационном периоде / В. П. Лапшин, А. В. Чжао // ЛФК и массаж. – 2007. – № 6. – С. 38–41.
451. **Леонов О.** Основні складові самоконтролю за станом здоров'я / О. Леонов // Фізичне виховання в школі. – 2008. – № 1. – С. 52–56.
452. **Леонов О.** Оздоровлення організму засобами загартування / О. Леонов // Освіта і управління. – 2005. – № 2. – С. 156–160.
453. **Леонов О.** Оздоровчі засоби загартування організму / О. Леонов // Початкова школа. – 2004. – № 6. – С. 60–62.
454. **Леонов О.** Раціональний питний режим як складова власного здоров'я / О. Леонов // Фізичне виховання в школі. – 2010. – № 1. – С. 45–48.

455. **Леонов О. З.** Основні засоби загартовування організму учнівської та студентської молоді / О. З. Леонов // Проблеми освіти. – 2005. – № 42. – С. 174–183.
456. **Леонтьєва О.** Педагогічні умови й шляхи формування здорового способу життя підлітків / О. Леонтьєва // Рідна школа. – 2004. – № 3. – С. 15–16.
457. Літо прийшло, час загартовуватися // Спортивна арена. – 2005. – № 6. – С. 50–51.
458. **Лосик Т. Н.** Реалізація здорового образу життя в професійній підготовці студентів / Т. Н. Лосик, Н. В. Дегтярева, Ю. Я. Подопригора // Здоров'я і освіта : проблеми та перспективи : матер. IV Всеукр. наук.-практ. крнфер. / [за ред. Рибковського А.Г.]. – Донецьк, 2006. – С. 182–186.
459. **Лохвицька Л. В.** Основи здорового способу життя закладаються у дошкільному віці / Л. В. Лохвицька // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 3. – С. 16–20.
460. **Лях В. В.** Моделювання та впровадження програм щодо формування здорового способу життя / В. В. Лях, Т. Л. Лях // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 5. – С. 24–36.
461. **Мак-Кензи Р. Т.** Фізическіє упражненія в воспитаніи и медицине / Р. Т. Мак-Кензи // ЛФК и массаж. – 2007. – № 6. – С. 17–32.
462. **Макаров Ю. П.** Точечный массаж для коррекции веса / Ю. П. Макаров // ЛФК и массаж. – 2007. – № 7. – С. 11–14.
463. **Максименко С. Д.** Актуальні питання психологічного обґрунтування заходів пропаганди здорового способу життя серед підлітків та юнаків / С. Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 11. – С. 1–3.
464. **Максименко С. Д.** Загальні концептуальні засади пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед сучасної молоді: [проблеми психогігієни] / С. Д. Максименко, О. М. Коқун // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 11. – С. 75–77.
465. **Максимкеко С. Д.** Психологічні засади пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя молоді / С. Д. Максимкеко // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 6. – С. 72–74.
466. **Малоземов О. Ю.** Проблемы оздоровления учащихся средствами физической культуры в социально-психолого-педагогическом дискурсе / О. Ю. Малоземов // Здоров'я і освіта : проблеми та перспективи : матер. IV Всеукр. наук.-практ. крнфер. / [за ред. Рибковського А.Г.]. – Донецьк, 2006. – С. 186–191.
467. Масаж : [при головному болю] // Валеологія. – 2000. – № 17. – С. 20–21.

468. **Матвеев Л. П.** Что же такое – «оздоровительная физическая культура»? / Л. П. Матвеев // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 11. – С. 21–25.
469. **Мельник Ю. Б.** Упровадження соціально-педагогічної технології формування культури здоров'я / Ю. Б. Мельник // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2009. – № 3. – С. 67–77.
470. **Михайлов В. В.** Взаємозв'язок складових способу життя з фізичним вихованням студентів / В. В. Михайлов, М. М. Миронов // Здоров'я і освіта : проблеми та перспективи : матер. IV Всеукр. наук.-практ. крнфер. / за ред. Рибковського А. Г. – Донецьк, 2006. – С. 147–148.
471. **Мицкан Б.** Здоровий спосіб життя в контексті ноосферного мислення та фактори, які впливають на ставлення до індивідуального здоров'я... / Б. Мицкан // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Вип. 1. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 5–14.
472. **Міненко А. О.** Питання системного підходу до формування здорового способу життя людини / А. О. Міненко, Г. І. Жара // Теорія та методика фізичного виховання. – 2011. – № 11. – С. 9–14.
473. **Мойсак О. Д.** Гігієнічні основи виховання здорової дитини та загартовування її організму / О. Д. Мойсак // Основи медичних знань і охорони здоров'я : навч. посіб.– 3-є вид., випр. і доп. / О. Д. Мойсак. – К., 2005. – С. 52–125.
474. **Моханнад З.** Влияние средств массовой информации на формирование здорового образа жизни у школьников и студентов г. Дамаск (Сирия) / Захра Моханнад // Теорія та методика фізичного виховання. – 2009. – № 11. – С. 45–49.
475. **Мурашко М.** Інтерактивні технології у формуванні здорового способу життя студентської молоді / М. Мурашко // Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. – № 8. – С. 25–30.
476. **Насонова Л.** Ударный вариант закаливания / Л. Насонова // Физкультура и спорт. – 2007. – № 2. – С. 22–24.
477. **Ніколаєнко С. М.** Здорові діти - здорова нація / С. М. Ніколаєнко // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 9. – С. 4–12.
478. **Омельченко С.** Портрет сучасного підлітка в контексті здорового способу життя. / С. Омельченко // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2006. – № 4. – С. 90–96.
479. **Омельченко С. О.** Коло питань з проблеми : "Соціальний інститут - здоровий спосіб життя" / С. О. Омельченко // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2006. – № 1. – С. 55–61.
480. **Омельченко С. О.** Принципи моделювання педагогічної системи взаємодії соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя учнів загальноосвітньої школи

- / С. О. Омельченко, В. М. Пристинський // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2009. – № 3. – С. 77–86.
481. **Оржеховська В. М.** Педагогіка здорового способу життя / В. М. Оржеховська // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 3–7.
482. Основи здорового способу життя // Фізична культура та формування здорового способу життя : навч. посіб. / І.Б.Карпова. – К., 2005. – С. 7–50.
483. Особиста гігієна і загартовування // Фізична культура та формування здорового способу життя : навч. посіб. / І.Б.Карпова. – К., 2005. – С. 10–21.
484. **Павленко І. О.** Фізичне виховання як провідний засіб зміцнення здоров'я майбутніх педагогів / І. О. Павленко // Теорія та методика фізичного виховання. – 2010. – № 10. – С. 44–49.
485. **Пахомонова Л. Э.** Образ жизни современных школьников и его влияние на здоровье и качество жизни / Л. Э. Пахомонова // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 9. – С. 19–24.
486. **Пеньковець В. І.** Дослідження впливу фізичних вправ на здоровий спосіб життя учнів загальноосвітніх шкіл / В. І. Пеньковець, Т. І. Харченко, В. І. Малець // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка . Сер. Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2007. – Вип. 44. – С. 266–271.
487. **Пильненький В.** Адекватність фізичного навантаження в оздоровчому тренуванні студентів з низьким рівнем соматичного здоров'я / В. Пильненький // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. – Львів, 2005. – № 9. – С. 217–223.
488. **Півненко Ю. В.** Аналіз уроку з позиції збереження здоров'я учнів / Ю. В. Півненко // Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. – № 9. – С.41–46.
489. **Підгорний В. К.** Вікова фізіологія масажу : Основи масажу і самомасажу : навч. посіб. / В. К. Підгорний. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 312 с.
490. **Пістун І. П.** Працездатність та здоров'я людини : навч. посіб. – Львів : Афіша, 2003. – 280 с.
491. **Поварещенкова Ю. А.** Электронейромиографические исследования влияния отдельных приемов массажа на нервно-мышечный аппарат / Ю. А. Поварещенкова // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 9. – С. 17–19.
492. **Пожилова М.** Секрети молодості : [здоровий спосіб життя] / М. Пожилова // Олімпійська арена. – 2008. – № 5. – С. 40–42.
493. **Полька Н.** Здоровий спосіб проведення дозвілля дітей - основа для збереження фізичного та психічного здоров'я підростаючого

- покоління / Н. Полька // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 12–15.
494. **Породько-Лях О.** Концепт "Здоровий спосіб життя" у спортивному дискурсі як засіб когніції світу сучасного українця / О. Породько-Лях // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 3. – С. 112–118.
495. **Потоцька Ю. В.** Програма з формування здорового способу життя першокласників "Здоровчик" / Ю. В. Потоцька // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 9. – С. 54–62.
496. **Презлята Г.** Гендерні погляди сім'ї на проблему формування здорового способу життя / Г. Презлята // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2011. – № 13. – С. 3–7.
497. Проблеми формування здорового способу життя молоді : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, магістрантів та аспірантів / за заг. ред. Р. Р. Сіренко. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2007. – 344 с.
498. Про впровадження у 2006 році Комплексної програми формування навичок здорового способу життя серед дітей та підлітків "Діалог" // Інформаційний збірник. – 2006. – № 7. – С. 20–23.
499. **Прокопчук О.** Здоров'я дитини - багатство країни : сауна, фітокисневі пінки, вихрові ванни для дошкільнят / О. Прокопчук, О. Сегіна, В. Волошин // Дошкільне виховання. – 2011. – № 11. – С. 31–33.
500. **Пустолякова Л.** З турботою про здоров'я дитини / Л. Пустолякова // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2005. – № 5–6. – С. 68–95.
501. **Раевский Р. Т.** Условия формирования здоровья и здорового образа жизни студенческой молодежи / Р. Т. Раевский, С. М. Канишевский, И. Д. Смолякова // Здоров'я і освіта : проблеми та перспективи : матер. IV Всеукр. наук.-практ. кнрфер. / за ред. А. Г. Рибковського. – Донецьк, 2006. – С. 196–200.
502. **Редчинець Ю. В.** Вплив релігійної освіти на здоровий спосіб життя особистості / Ю. В. Редчинець // Проблеми освіти в суспільстві ноосферної епохи (освіта сталого розвитку) : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., Київ, 19 квітня 2007 р.. – К., 2007. – С. 162–166.
503. **Рогач З. І.** Сутнісна і структурна характеристика бережливого ставлення особистості до здоров'я / З. І. Рогач // Освіта Донбасу. – 2011. – № 6. – С. 84–88.
504. **Рогожева А.** Студентські тренерські студії з питань формування здорового способу життя - новий підхід до роботи / А. Рогожева, І. Цісар, О. Стойка // Соціальна політика, соціальна робота й охорона здоров'я : як Україні досягти європейського рівня якості

- послуг ? : зб. тез конфер. / [за заг. ред. Т. В. Семигіної]. – К., 2007. – С. 126–130.
505. **Романова Н.** Міжнародні підходи до реалізації освітніх програм з формування здорового способу життя / Н. Романова // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2007. – № 5. – С. 86–90.
506. **Романова Н.** Впровадження навчально-виховних програм щодо формування здорового способу життя у студентському середовищі / Н. Романова // Соціальна політика, соціальна робота й охорона здоров'я : як Україні досягти європейського рівня якості послуг? : зб. тез конфер. / [за заг. ред. Т. В. Семигіної]. – К., 2007. – С. 158–164.
507. **Савченко А.** Самостійна ігрова діяльність як засіб організації здорового способу життя підлітків / А. Савченко // Освіта і управління. – 2006. – № 2. – С. 133–138.
508. Самомасаж на кожен день // Валеологія. – 2006. – № 19–20. – С. 11–13.
509. Самомасаж – процес творчий // Валеологія. – 2008. – № 23–24. – С. 24–25.
510. **Свириденко С. О.** Формування основ культури харчування як складової здорового способу життя / С. О. Свириденко, О. М. Ващенко, О. В. Чорновіл // Початкова школа. – 2010. – № 2. – С. 54–56.
511. **Семигіна Т. В.** Здоров'я у сучасному науковому та політичному дискурсі / Т. В. Семигіна // Гілея. – 2011. – № 4. – С. 639–645.
512. **Семигіна Т. В.** Політика формування здорового способу життя молоді: український та європейський досвід / Т. В. Семигіна, І. М. Лящук // Гілея. – 2011. – № 7. – С. 639–646.
513. **Серая Э. В.** ЛФК и массаж в комплексной реабилитации больных после обширной резекции печени на раннем госпитальном этапе / Э. В. Серая // ЛФК и массаж. – 2007. – № 11. – С. 38–40.
514. **Серебрій В.** Формування здорового способу життя засобами туризму / В. Серебрій // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2004. – № 34. – С. 12–14.
515. **Сычева Л.** Массаж Делля / Л. Сычева // Физкультура и спорт. – 2007. – № 4. – С. 10–11.
516. **Сіренко Р.** Фізичне виховання, як навчальна дисципліна, що формує знання про здоровий спосіб життя / Р. Сіренко // Проблеми формування здорового способу життя молоді : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер. студентів, магістрантів та аспірантів / за заг. ред. Р. Р. Сіренко. – Львів, 2007. – С. 3–7.
517. **Скороход В. М.** Формування культури здоров'я молоді через освіту / В. М. Скороход // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 11. – С. 7–10.

518. **Соколенко Л.** Педагогічні умови формування культури здорового способу життя студентської молоді / Л. Соколенко // Рідна школа. – 2006. – № 7. – С. 29–32.
519. **Соколенко Л. С.** Формування культури здорового способу життя студентської молоді як актуальна проблема сьогодення / Л. С. Соколенко // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 48. – С. 208–213.
520. **Соколова Н.** Нормативно-правова регламентація здорового способу життя у навчальних закладах Російської імперії другої половини ХІХ - початку ХХ ст. / Н. Соколова // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 4. – С. 56–62.
521. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ / СНІДу / за ред. Страшка С. В. : навч.- метод. посіб.– 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Освіта України, 2006. – 260 с.
522. **Спіжева Д. В.** Формування здорового способу життя засобами позашкільної освіти / Д. В. Спіжева // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / кол. авт.. – К., 2006. – Вип. 49. – С. 222–227.
523. **Спирин В. К.** Индивидуальный подход к оценке состояния здоровья / В. К. Спирин // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 9. – С. 35–37.
524. **Спровець Н. В.** Система роботи з охорони здоров'я та здорового способу життя Бершадської загальноосвітньої школи № 3 / Н. В. Спровець // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 10. – С. 14–15.
525. **Степанова О. Д.** Здоровий спосіб життя - яким я його собі уявляю. Тренінг у 4-му класі / О. Д. Степанова // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 14–15. – С. 22–23.
526. **Степанюк Ю.** Філософія здоров'я людини як основа здорового способу життя / Ю. Степанюк // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2008. – УІ. – С. 49–53.
527. **Степашко М. В.** Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підруч. / М. В. Степашко, Л. В. Сухостат. – К. : Медицина, 2006. – 288 с.
528. **Стецюк К. В.** Освіта для збалансованого розвитку в контексті вимог здорового життєвого середовища / К. В. Стецюк // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 3. – С. 85–92.
529. **Стратійчук Н. А.** Використання інноваційних технологій у процесі формування здорового способу життя студентів / Н. А. Стратійчук, Н. М. Козік // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 49. – С. 101–106.

530. **Суворова О. В.** Здоровий спосіб життя на фоні піраміди потреб А. Маслоу / О. В. Суворова // Економіка в школах України. – 2006. – № 2. – С. 27–30.
531. **Суравегіна І.** Здоровий спосіб життя обері сам / І. Суравегіна // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2008. – № 24. – С. 21–23.
532. **Сухомлинський В.** Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я / В. Сухомлинський // Початкова школа. – 2006. – № 9. – С. 1–3.
533. **Твердохліб О. Ф.** Нетрадиційні види оздоровчої фізичної культури. Асани-цілющі положення тіла : навч. посіб. – К. : Політехніка, 2005. – 160 с.
534. **Творогова Н. Д.** Саногенное поведение в контексте здорового образа жизни / Н. Д. Творогова // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 1. – С. 37–40.
535. **Тимофієва М. П.** Психологія здоров'я : навч. посіб. / М. П. Тимофієва, О. В. Двіжона. – Чернівці : Книги - XXI, 2009. – 296 с.
536. **Титаренко Т. М.** Актуальні соціально-психологічні настанови молоді на здоровий спосіб життя. / Т. М. Титаренко // Вісник Київського міжнародного університету. Сер. Психологічні науки. – К., 2005. – № 6. – С. 172–187.
537. **Тиунова О. В.** Методические особенности физкультурно-оздоровительной работы с людьми пожилого возраста / О. В. Тиунова // ЛФК и массаж. – 2007. – № 5. – С. 24–30.
538. **Тризно С.** Роль фізичної культури і спорту у формуванні здорового способу життя школярів / С. Тризно // Фізична культура, спорт та фізична реабілітація в сучасному суспільстві : II Всеукр. студ. наук.-практ. конфер., Вінниця, 14-15 травня 2009 року : зб. наук. пр. студентів та магістрантів. – Вінниця, 2009. – С. 141–144.
539. **Трошина А.** Массаж / А. Трошина // Уик-енд. – 2006. – № 6. – С. 84–85.
540. **Труш Н.** Формування навичок здорового способу життя в дітей дошкільного віку / Н. Труш, Ю. Полатайко, О. Баканова // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. Теорія та методика навчання : фізична культура і спорт. – Вип. 8. – К., 2010. – С. 123–128.
541. **Тур О. М.** Формування здорового способу життя старшокласників через особистісне навчання / О. М. Тур // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2007 рік : зб. наук. пр. – К., 2008. – С. 34–36.
542. **Усова О.** Формування звичок здорового способу життя / О. Усова // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2009. – № 2. – С. 62–63.
543. **Файчак І.** Фактори здорового способу життя / І. Файчак, Р. Файчак // Проблеми формування здорового способу життя молоді

- : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер. студентів, магістрантів та аспірантів / за заг. ред. Р. Р. Сіренко. – Львів, 2007. – С. 53–58.
544. **Федорец Н.** Снижение здоровьезатратности и валеологическое воспитание в школе / Н. Федорец // Директор школи. Шкільний світ. – 2011. – № 5. – С. 34–49.
545. **Федоров А. И.** Общеобразовательная школа как институциональный субъект формирования культуры здоровья и здорового стиля жизни у подростков / А. И. Федоров // Физическая культура : воспитаие, образование. тренировка. – 2007. – № 5. – С. 13–16.
546. **Федоров А. И.** Поведенческие факторы здоровья детей и подростков : гендерный аспект / А. И. Федоров // Физическая культура : воспитаие, образование. тренировка. – 2007. – № 3. – С. 9–13.
547. Фізичне навантаження – життєва необхідність // Валеологія. – 2001. – № 2. – С. 17–18.
548. Формування здорового способу життя // Позакласний час. – 2003. – № 22, вставка.
549. Формування лідерства і прихильності до здорового способу життя у військовослужбовців і працівників правоохоронних органів України : навч. посіб. / під заг. ред. В. Д. Гвоздецького. – К. : К.І.С., 2008. – 200 с.
550. Формування уявлень про здоров'я як підгрунття реалізації особистісного потенціалу дитини // Розвиток потенціалу можливостей учнів в умовах сучасного навчання : моногр. / за ред. Гончаренко С. А., Кондратенко Л. О. – К., 2008. – С. 190–198.
551. **Футорний С. М.** Вплив фізичних навантажень на гуморальну імунну відповідь / С. М. Футорний, В. К. Позур, М. Ю. Макарчук // Вісник КНУ. Сер. біологія. – 2005. – № 45–46. – С. 43–46.
552. **Хата З. И.** Здоровье человека в современной экологической обстановке. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 208 с.
553. Цитологічні ефекти фізичного навантаження в студентів з різним рівнем тренуваності / С. Попель, В. Случик, Р. Файчак [та ін.] // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура. – Івано–Франківськ, 2011. – Вип. 14. – С. 23–29.
554. **Цьовх Л. П.** Концепція формування здорового способу життя студентів / Л. П. Цьовх, О. М. Булатов // Здоров'я і освіта : проблеми та перспективи : матер. IV Всеукр. наук.-практ. конфер. / за ред. А. Г. Рибковського. – Донецьк, 2006. – С. 151–152.
555. **Чаговец А. И.** Роль воспитателя в формировании навыков здорового образа жизни у детей дошкольного возраста / А. И. Чаговец // Проблеми освіти : наук.-методич. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 49. – С. 150–154.

556. **Чепига М. П.** Музика у навчанні та оздоровленні / М. П. Чепига // Стимуляція здоров'я та інтелекту.– 2-е вид., перероб. і доп. / М. П. Чепига. – К., 2006. – С.11–54.
557. **Чепига М. П.** Запахи у навчанні та оздоровленні / М. П. Чепига // Стимуляція здоров'я та інтелекту.– 2-е вид., перероб. і доп. / М. П. Чепига. – К., 2006. – С.54–83.
558. **Чернишов О.** Ідеї здоров'язбережувальної педагогіки В.О. Сухомлинського та їх утілення у практику сучасної школи / О. Чернишов // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 21–24.
559. **Чіп Л.** Фізичне здоров'я людини : природні та соціальні умови / Л. Чіп // Біологія. – 2006. – № 25 (верес.). – С. 18–23.
560. **Шаблієнко Г.** Мандрівка краплинок : Заняття з використанням нетрадиційних методів загартування для дітей 5-річного віку / Г. Шаблієнко // Дошкільне виховання. – 2012. – № 6. – С. 30–31.
561. **Шаповал А. П.** Особливості шляхів і методів формування здорового способу життя / А. П. Шаповал // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Сер. Філософія. Психологія. Педагогіка : зб. наук. пр. – К., 2009. – № 3 (27), Ч. 1. – С. 64–69.
562. **Шаповал З.** Інтеграція змісту шкільних навчальних предметів "Трудове навчання" та "Основи здоров'я" під час формування в учнів засад здорового способу життя / З. Шаповал // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2006. – № 3. – С. 15–17.
563. **Швопе Ф.** Спортивний масаж в формі партнерського или самомасажа / Ф. Швопе // ЛФК и массаж. – 2008. – № 1. – С. 23–25.
564. **Шенделева С. В.** Здоровье и здоровый образ жизни как культурологическая ценность в истории педагогики / С. В. Шенделева // Физическая культура: воспитаие, образование. тренировка. – 2007. – № 5. – С. 2–5.
565. **Шепенюк І. М.** Впровадження у суспільну свідомість переваг здорового способу життя, формування національного культу соціально активної, фізично здорової та духовно багаті особистості / І. М. Шепенюк // Основи здоров'я фізична культура. – 2005. – № 3. – С. 11–12.
566. **Шерпилова О. Е.** "Здоровье - богатство во все времена" / О. Е. Шерпилова // Физическая культура в школе. – 2006. – № 6. – С. 73–75.
567. **Шиян О.** Розвиток кадрового потенціалу як засіб реалізації державної освітньої політики України з питань здорового способу життя молоді : регіональний контекст / О. Шиян // Зб. наук. пр. Національної академії державного управління при Президентові України. – 2008. – № 1. – С. 82–89.
568. **Шиян О.** Освітня політика впровадження змін, зорієнтована на формування здорового способу життя молоді / О. Шиян // Зб. наук.

пр. Національної академії державного управління при Президентові України. – 2008. – № 2. – С. 233–238.

569. **Шиян О. І.** Державна освітня політика з питань здорового способу життя молоді : моногр. / О. І. Шиян. – Львів, 2010. – 296 с.
570. **Шоханова С. Б.** Формування основ здорового способу життя у дітей дошкільного віку / С. Б. Шоханова, В. О. Кабашнюк // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / МОНМС України : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [ред. кол.: С. М. Ніколаєнко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2006. – Вип. 49. – С. 145–150.
571. **Шпонтак І. М.** Життєві навички - шлях до здорового способу життя / І. М. Шпонтак // Безпека життєдіяльності. – 2010. – № 5. – С. 24–28.
572. Що таке здоровий спосіб житт ? // Шкільний світ. – 2003. – № 45. – С. 2–4, 8.
573. **Щур Ю. В.** Охорона здоров'я в туристичному поході / Ю. В. Щур, О. Ю. Дмитрук // Щур Ю. В. Спортивно–оздоровчий туризм. – К., 2003. – С. 146–175.
574. **Яковлєв І.** Інтегрований підхід до формування здорового способу життя у підлітків / І. Яковлєв // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2007. – № 5. – С. 24–27.
575. **Ярощук Я.** Фізична працездатність та навчальні навантаження в учнів сучасних загальноосвітніх шкіл і гімназій / Я. Ярощук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волинського ун-ту / [уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький]. – Луцьк, 2008. – Т. 2. – С. 299–303.

Харчування і здоров'я людини.

576. Безпека харчування: сучасні проблеми : посіб.-довід. / укл.: А. В. Бабюк, О. В. Макарова [та ін.]. – Чернівці: Книги – XXI, 2005. – 456 с.
577. **Буліч Е. Г.** Інформаційні впливи їжі / Е. Г. Буліч, І. В. Мурахов // Валеологія. – 2000. – № 12 (черв.). – С. 2–3.
578. Вам цього не вистачає : [вітаміни] // Валеологія. – 2006. – № 1, 2. – С. 14–15.
579. **Ващенко О.** Цілющі властивості овочів та фруктів : [раціональне харчування, вітаміни] / О. Ващенко // Початкова школа. – 2002. – № 7. – С. 59–61.
580. Водорозчинні вітаміни // Валеологія. – 2006. – № 19, 20 (жовт.). – С. 28–30.
581. **Воробйов Р. І.** Іжа майбутнього : [харчування III тисячоліття] / Р. І. Воробйов // Валеологія. – 2006. – № 1–2 (січ.). – С. 6–7.
582. **Востоков В.** Роздільне харчування / В. Востоков // Валеологія. – 2000. – № 13. – С. 4–5.

583. Вплив харчування на здоров'я людини : підруч. / [за ред. Радька М. М.]. – Чернівці : Книги-XXI, 2006. – 2006. – 500 с.
584. **Гаубер-Швенк Г.** Харчування : dtv-Atlas : пер. з нім. – К. : Знання-Прес, 2004. – 183 с.
585. **Гевкалюк Н.** Раціональне харчування людини як основна складова здорового способу життя / Н. Гевкалюк // Теорія та методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 4. – С. 20–24.
586. **Гончаренко Т. П.** Харчові добавки як об'єкт моніторингових досліджень / Т. П. Гончаренко, О. Г. Гончаренко // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2008. – № 4. – С. 81–84.
587. **Горішна О.** Екологічна безпека дитячого харчування / О. Горішна // Науковий світ. – 2006. – № 4. – С. 24–25.
588. **Грибан В. Г.** Функції органів травлення. Принципи оздоровчого харчування / В. Г. Грибан // Валеологія : навч. посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С. 158–185.
589. **Губернюк Л. В.** Харчування в контексті життєвих цінностей сучасної людини / Л. В. Губернюк // Вісник КНУ. Сер. Філософія. Політологія. – 2002. – Вип. 38–41. – С. 14–17.
590. **Гурвич М.** Модные и новомодные диеты / М. Гурвич // Наука и жизнь. – 2007. – № 6. – С. 70–73.
591. **Деркач В. В.** Вітаміни : які, коли та скільки ? / В. В. Деркач // Основи здоров'я і фізична культура. – 2008. – № 1–2. – С. 10–12.
592. Диета и шоколад // Олімпійська арена. – 2006. – № 12. – С. 40–41.
593. **Добровольська О.** Основа здоров'я – раціональне харчування / О. Добровольська // Галичина. – 2012. – 19 квіт. (№ 57–58). – С. 14.
594. **Дудла Л.** Екологічно чисті продукти – це реально / Л. Дудла // Персонал Плюс. – 2009. – 18–24 лист. (№ 45–46). – С. 8.
595. **Зубар Н. М.** Основи фізіології та гігієни харчування : підруч. / Н. М. Зубар. – Рек. МОН. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
596. **Ілюха В.** Харчування за змінених умов довкілля / В. Ілюха // Біологія. – 2006. – № 29 (жовт.)
597. **Кирей В.** Чим харчується ваша дитина ? Здоров'я. Часто воно залежить від сумління виробників, торговельників та чиновників / В. Кирей // Урядовий кур'єр. – 2012. – 25 вер. (№ 178). – С. 6.
598. **Клименко І.** Авітаміноз / І. Клименко // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2011. – № 4. – С. 82–83.
599. **Коваль І.** Зимний рацион : [питание] / И. Коваль // Олімпійська арена. – 2010. – № 12. – С. 62–67.
600. **Ковальський Д.** Дитяче харчування в Україні : соціально-правовий аспект / Д. Ковальський // Юридичний вісник України. – 2010. – 30 січ.–5 лют. (№ 5). – С. 10.
601. **Колісник В.** Практика здорового харчування / В. Колісник // Педагогіка толерантності. – 2011. – № 3. – С. 109–112.
602. **Коновалов С.** Що треба знати про продукти харчування / С. Коновалов // Валеологія. – 2009. – № 13,14 (лип.). – С. 14–15.

603. **Кроль К.** Будьмо здорові на 150 років! / К. Кроль // Віче. – 2006. – № 1–2. – С. 62–64.
604. **Кушка Н. Х.** Раціональне харчування – важливий чинник здоров'я в умовах радіаційного забруднення / Н. Х. Кушка // Основи здоров'я і фізична культура. – 2007. – № 7. – С. 21–22.
605. **Леонов О.** Раціональне харчування – запорука здоров'я / О. Леонов // Фізичне виховання в школі. – 2009. – № 1. – С. 42–47.
606. **Литвинов М.** Витамины : снова здорово ! / М. Литвинов // Химия и жизнь. – 2010. – № 2. – С. 14–16.
607. **Литвинов В. А.** Правда о вкусной и здоровой пище / В. А. Литвинов // Человек. – 2006. – № 2. – С. 46–57.
608. **Мацегора К.** Україна для світу – продуктова яма ? : [про якість продуктів харчування] / К. Мацегора // Урядовий кур'єр. – 2011. – 15 квіт. (№ 69). – С. 8.
609. **Медведев Ж.** Витамин С – средство от цинги или от болезней старости ? / Ж. Медведев // 2000. – 2008. – 23–29 мая. – С. с 2.
610. **Мельников О.** Фрукты й овочі рятують від сліпоті, хвороб серця й раку / О. Мельник // Валеологія. – 2008. – № 23–24 (груд.). – С. 10–11.
611. **Миколаїв Ю.** Якби ми знали, що їмо... : [про безпечність продуктів харчування для здоров'я споживачів] / Ю. Миколаїв // Віче. – 2010. – № 15. – С. 58–61.
612. **Минвалеев Р. С.** Безраздельная радость : [раздельное питание] / Р. С. Минвалеев // Химия и жизнь. – 2007. – № 4. – С. 38–42.
613. **Морияма Н.** Научно о правильном питании / Н. Морияма // Наука и жизнь. – 2009. – № 1. – С. 26–31.
614. **Нечерда В.** Вітаміни : за і проти / Науковий світ. – 2006. – № 2. – С. 9–11.
615. **Олейник С.** Здоровое питание – это вкусно ! Все достоинства функциональных продуктов / С. Олейник // Олімпійська арена. – 2010. – № 7. – С. 48–50.
616. **Організація режиму харчування** // Карпова І. Б. Фізична культура та формування здорового способу життя : навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 24–29.
617. **Орел В.** Безпечне харчування – міф чи примарні реалії ? / В. Орел // Екологічний вісник. – 2010. – № 4. – С. 31–32.
618. **Поташній Ю.** GUSM! Інакше – масло без молока, а ковбаса без м'яса : [про речовини, які наявні в продуктах харчування і неабияк шкодять здоров'ю] / Ю. Поташній // Віче. – 2011. – № 9. – С. 54–56.
619. **Регельсон Л.** Есть ли жизнь без пищи ? : [о людях, которые научились годами обходиться без пищи] / Л. Регельсон // Наука и религия. – 2008. – № 12. – С. 14–17.
620. **Роздільне харчування** // Валеологія. – 2010. – № 3, 4 (лют.). – С. 20–21.

621. Розумний баланс їжі та якісний склад раціону // Все для вчителя. – 2009. – № 1–2 (січ.). – С. 152–157.
622. **Рудиченко В.** Природні харчові сорбенти як чинник здоров'я сучасної людини : наук.-практ. вид. – К. : Вища шк., 1997. – 367 с.
623. **Савченко В.** Кризове меню : [раціон харчування українців у період кризи] / В. Савченко // Дзеркало тижня. – 2009. – 16 трав. (№ 17). – С. 15.
624. **Сарубин Э.** Популярные пищевые добавки : справоч. – К. : Олимп. Л-ра, 2005. – 477 с.
625. **Семенова Н. А.** Раздельное питание / Н. А. Семенова // Культура здоровой жизни. – 2006. – № 3. – С. 36–39.
626. Сила правильного харчування // Валеологія. – 2006. – № 9–10 (трав.). – С. 36–37.
627. **Симонов С. С.** Вітаміни, а також мінерали та харчові волокна у життєдіяльності організму людини / С. С. Симонов // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – 19 лист. (№ 106). – С. 16–32.
628. **Скрипник О.** Такий сніданок краще віддати ворогу : [сухі сніданки] / О. Скрипник // Дзеркало тижня. – 2009. – 13 черв. (№ 21). – С. 12.
629. **Скрипник О.** Чим ми годуємо малюків ? / О. Скрипник // Дзеркало тижня. – 2009. – 4 квіт. (№ 12). – С. 16.
630. **Столяр Г. І.** Вітаміни – це здоров'я та спосіб життя / Г. І. Столяр // Біологія. – 2006. – № 11 (квіт.). – С. 16–17.
631. **Трибушная Е.** Е-да : [пищевые добавки в Украине] / Е. Трибушная // Кореспондент. – 2009. – № 20. – С. 42–43.
632. Уплив харчування на розумову працездатність // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2005. – № 7–8. – С. 95.
633. **Філатович О.** Ще раз про м'ясо, і не лише... : [проблеми харчування] / О. Філатович // Педагогіка толерантності. – 2011. – № 3. – С. 105–106.
634. Харчові добавки // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 6. – С. 46–59.
635. Харчування людей розумової праці // Даценко І. І. Гігієна та екологія людини. – Львів, 2000. – С. 195–210.
636. Харчування та краса // Відкритий урок. – 2005. – № 7–8. – С. 93–95.
637. **Швець О.** «Здорове харчування доступне кожному з нас» / О. Швець // Урядовий кур'єр. – 2012. – 31 січ. (№ 18). – С. 8.
638. **Шкараба Т. Л.** Формування системи безпечного харчування людини / Т. Л. Шкараба // Проблеми освіти : наук.–метод. зб. / кол. авт.– К., 2006. – Вип. 49. – С. 63–69.
639. Що їли наші предки // Валеологія. – 2000. – № 23. – С. 5, 22–23.
640. Що треба знати про вітаміни // Валеологія. – 2006. – № 13, 14 (лип.). – С. 24–26.

641. **Ясько Г. М.** Роль вітамінів у житті людини / Г. М. Ясько // Хімія. – 2006. – № 13–14 (лип.). – С. 57–60.

Шкідливі звички : алкоголізм, куріння, наркоманія.

642. **Аграновський М. Л.** Психологический метод воздействия на табачную зависимость / М. Л. Аграновський // Вопросы психологии. – 2003. – № 4. – С. 144–150.
643. **Анисимов Л. Н.** Профилактика пьянства, алкоголизма и наркомании среди молодежи / Л. Н. Анисимов. – М. : Юридическая литература, 1988. – 176 с.
644. **Арутунян С.** Никотиновая эпидемия : [вредные привычки, курение] / С. Арутунян // 2000. – 2009. – 6–12 марта. – С. с 4.
645. **Балицька Р.** Вивчення теми "Корисні та шкідливі звички та їх вплив на здоров'я в сім'ї і школі" : [основи здоров'я. 2 кл.] / Р. Балицька // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 36–39.
646. **Барабой-Гановська Л.** Пити чи не пити – все одно ? / Л. Барабой-Гановська // Науковий світ. – 2007. – № 10. – С. 24–27.
647. **Бахрах И. И.** Физическая культура в системе профилактики наркозависимости у подростков / И. И. Бахрах // Физкультура в профилактике, лечении и реабилитации. – 2009. – № 2. – С.45–52.
648. **Белінська І. А.** Типи реагування підлітків на алкогольну залежність сім'ї / І. А. Белінська, І. М. Гоян // Збірник наукових праць : філософія, соціологія, психологія . – Івано–Франківськ, 2006. – Вип. 11, Ч. 1. – С.93–102.
649. **Беспалько В. В.** Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії / В. В. Беспалько // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 57–59, 77–80.
650. **Белінська І. А.** Специфіка життєдіяльності алкогольно узалежненої сім'ї та особливості виховання у ній підлітків / І. А. Белінська, І. М. Гоян // Збірник наукових праць : філософія, соціологія, психологія . – Івано–Франківськ, 2006. – Вип. 11, Ч. 2. – С.82–91.
651. **Білецький Є. М.** Алкоголізм та інші наркоманії / Є. М. Білецький // Судова медицина та судова психіатрія : навч. посіб. / Є. М. Білецький. – К., 2004. – С.173–179.
652. **Бойчук В.** Зроби свій вибір – життя з цигарками чи без ? / В. Бойчук // Психолог. – 2010. – лют. (№ 6). – С. 15–17.
653. **Болтівець С. І.** Психологічне обґрунтування заходів профілактичної роботи в навчальних закладах з метою профілактики наркоманії, токсикоманії, алкоголізму / С. І. Болтівець // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 12. – С. 56–59.

654. **Болтівець С. І.** Соціально-психологічні причини поширення пияцтва серед молоді / С. І. Болтівець, Л. А. Філоненко // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 10. – С. 4–6.
655. **Брехман І. І.** Человек и алкоголь. Новый поход к профилактике алкоголизма / И. Брехман // Валеологія. – 2009. – лют. (№ 3, 4). – С. 24–25.
656. **Бурмака Н. П.** Путь к причалу (алкогольная зависимость) / Н. П. Бурмака // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 6. – С.67–75.
657. **Вергун Т.** Шкідливий вплив куріння та забрудненого повітря на організм людини / Т. Вергун // Основи здоров'я і фізична культура. – 2008. – № 11-12. – С.22–32.
658. **Вировець В.** Ненаркотичні коноплі або внесок українських селекціонерів у боротьбу з наркоманією / В. Вировець // Науковий світ. – 2010. – № 2. – С. 14–17.
659. **Висоцька Л. У.** Соціально-психологічний тренінг як засіб ресоціалізації наркозалежної молоді / Л. У. Висоцька, А. А. Федорук // Збірник наукових праць : філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2001. – Вип.6, Ч.1. – С.54–62.
660. Виховні заходи з основ здоров'я для старших класів : [профілактичні заходи щодо паління, алкоголю] // Шкільний світ. – 2009. – лют. (№ 5). – С. 20 с.
661. **Вівчар Б.** Алкоголізмом уражено до 65 відсотків чоловіків працездатного віку / Б. Вівчар // Галичина. – 2006. – 7 берез. – С. 7.
662. **Влащук М.** Гроші з диму зможуть поправити здоров'я мільйонам українців / М. Влащук // Вісник податкової служби України. – 2009. – № 16. – С.10–13.
663. **Войтенко В.** Заміна отруйному зіллю ? : [наркоманія, алкоголізм] / В. Войтенко // Слово Просвіти. – 2008. – 9–15 жовт. (Ч. 41). – С. 4.
664. Ворога треба знати в обличчя : [про наркотики] // Хімія. Біологія. – 2001. – трав. (№ 29). – С. 6–7.
665. Вплив шкідливих чинників на організм людини // Все для вчителя. – 2004. – серп. (№ 22–23). – С. 63–67.
666. **Гаджихмедов А.** Причини, наслідки й основні заходи профілактики підліткового алкоголізму / А. Гаджихмедов // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 9. – С. 58–63.
667. **Гнилиця М.** Жіночий алкоголізм / М. Гнилиця // Рідна земля. – 2009. – 11 груд. (№ 49). – С. 9.
668. **Головінський І.** Молодеча злочинність, бездомні діти, наркоманія та алкоголізм / І. Головінський // Педагогічна психологія : навч. посіб. / І. Головінський. – К., 2003. – С.165–178.
669. **Горяна Л.** До вивчення теми "Шкідливий вплив куріння на організм людини" / Л. Горяна // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 5. – С. 8–12.

670. **Гребняк Н. П.** Профалактика наркоманії - рушійної сили ВІЛ/СНІДУ / Н. П. Гребняк // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 1. – С.8–11.
671. **Грибан В. Г.** Методико-соціальні проблеми наркотизму / В. Г. Грибан // Валеологія : навч. посіб. / В. Г. Грибан. – К., 2005. – С.204–227.
672. **Грибковець Л. М.** Психокорекційний тренінг як засіб допомоги молоді при залежності від алкоголю / Л. М. Грибковець // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 2. – С. 18-24.
673. **Григорєв Ф. И.** Социальные меры профилактики наркомании среди молодежи (на примере Приморского края) / Ф. И. Григорєв // Вестник МГУ : социология и политология. – 2009. – № 4. – С. 113–127.
674. **Данилюк М.** Алкогольна залежність : як не потрапити на гачок / М. Данилюк // Безпека життєдіяльності. – 2012. – № 8. – С. 7.
675. **Дмитренко О.** Запобіжні ін'єкції для нелегального наркотику не завжди ефективні / О. Дмитренко // Шлях перемоги. – 2004. – 28 квіт. – С. 9.
676. **Дубовець Т.** Рівень сформованості негативного ставлення до шкідливих звичок у неповнолітніх студентів із неповних сімей / Т. Дубовець // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Фізична культура . – Івано–Франківськ, 2007. – У. – С.3–7.
677. **Евсеев С. П.** Опыт внедрения системы профилактики наркозависимости подростков и молодежи / С. П. Евсеев // Адаптивная физическая культура. – 2008. – № 1. – С.33–37.
678. **Залетаєв И. П.** Здоровый образ жизни и профилактика наркомании средствами физической культуры и спорта. / И. П. Залетаєв // Физическая культура в школе. – 2006. – № 8. – С. 64–69.
679. **Зальвовський В. М.** Про зловживання психотропними речовинами / В. М. Зальвовський // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 6. – С. 43–44.
680. **Заросинський Ю.** Наркоманія : стан і проблеми боротьби з нею на сучасному етапі. / Ю. Заросинський, О. Заросинський // Право України. – 2007. – № 8. – С. 61–64.
681. **Захаров М.** Пиво – пити чи не пити? / М. Захаров, А. Горобець // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 7. – С. 7–12.
682. **Здіорук С. І.** Психологічне обґрунтування використання ЗМІ з метою профілактики наркоманії, токсикоманії та алкоголізму / С. І. Здіорук // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 10. – С. 6–10.
683. **Зяцьєв С.** Диявольське зілля вимагає жертв : [шкідливість куріння] / С. Зяцьєв // Українське слово. – 2007. – 3–9 жовт. (№ 40). – С. 14.

684. **Зыбцев В. Н.** Исследование социальных факторов распространения табакокурения среди подростков / В. Н. Зыбцев, Е. Б. Лещинский // Наука Релігія Суспільство. – 2007. – № 3. – С. 143–150.
685. **Зяцьєв С.** У наркомана вік короткий / С. Зяцьєв // Українське слово. – 2008. – 15–21 жовт. (№ 42). – С. 10.
686. **Зяцьєв С.** У полон трамадону потрапляє дедалі більше українських підлітків / С. Зяцьєв // Українське слово. – 2008. – 28 трав.–3 черв. (№ 22). – С. 6.
687. **Іваніченко Ю.** Павутиння лиха. Терор і наркотики : документально-публіцистичне дослідження. / Ю. Іваніченко, М. Львовський. – Сімферополь : "Таврія", 2007. – 352 с.
688. **Іванова С.** Поки не пізно, відмовтеся від тютюнопаління / С. Іванова // Рідна земля. – 2008. – 30 трав. (№ 23). – С. 10.
689. **Іващенко В.** Міжнародні питання боротьби із злочинами у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів / В. Іващенко // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 9. – С.135–138
690. **Ільїна В. М.** Звідти важко повертаються або не повертаються взагалі : [наркоманія] / В. М. Ільїна, В. І. Добрянський // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 8. – С.9–11.
691. **Ільницький В.** Спиваємося... Чому українська влада «не помічає» алкогольного геноциду ? / В. Ільницький // День. – 2009. – 3 берез. (№ 36). – С. 6.
692. **Калмыкова Е. С.** Роль типа привязанности в генезе и динамике аддиктивного поведения. / Е. С. Калмыкова, М. А. Гагарина, М. А. Падун // Психологический журнал. – 2007. – № 1. – С.107–114.
693. **Кашеєва М.** Куріння чи здоров'я – обирайте самі ! / М. Кашеєва // Психолог. – 2010. – лют. (№ 7). – С. 20–21.
694. **Кирилюк В. І.** Вплив алкоголю, наркотиків і токсинів на нервову систему та поведінку людини / В. І. Кирилюк // Біологія. – 2005. – груд. (№ 35). – С. 10–13.
695. **Клименко Л. В.** Молодь і проблема вживання алкоголю / Л. В. Клименко // Психологічна газета. – 2009. – жовт. (№ 19). – С. 4–9.
696. **Клименко О. М.** Соціальна профілактика алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу серед студентської молоді в умовах навчального закладу / О. М. Клименко, О. С. Гореленко // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2006. – № 2. – С.58–61.
697. **Коберник К.** Дымок отечества : [вредные привычки, курение] / К. Коберник // Корреспондент. – 2008. – № 12. – С.20–22.
698. **Ковалёв А. А.** Психодиагностика больных алкоголизмом, сформировавшимся на психогенной основе / А. А. Ковалёв, А. Н. Шурыгин // Психологический журнал. – 2001. – № 2. – С. 66–75.

699. **Ковальова С.** Вплив алкоголю на здоров'я людини / С. Ковальова // Основи здоров'я і фізична культура. – 2008. – № 1-2. – С.17–19.
700. **Кокун О. М.** Передумови та негативні наслідки розповсюдження наркоманії / О. М. Кокун // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 10. – С.10–12.
701. **Кондратюк Н. М.** Пивна проблема / Н. М. Кондратюк // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 7. – С.4–7.
702. **Кондратьєва О.** Наркотична епідемія : [боротьба з наркоманією] / О. Кондратьєва // Юридичний вісник України. – 2011. – 9–15 лип. (№ 27). – С. 14.
703. **Кононова В. Н.** О возможностях проектных методик в диагностике алкогольной зависимости, прагматической мотивации и признаков негативного развития личности / В. Н. Кононова // Вестник МГУ : Психология. – 2000. – № 1. – С. 102–104.
704. Контролируемое потребление наркотиков // Шаг за шагом : проблемы сообщества потребителей инъекционных наркотиков и пути их решения. – К.: Методические рекомендации, 2004. – С. 71–106.
705. **Копытин А. И.** Изменение психического и социального статуса наркозависимых в ремиссии при групповой арт-терапии / А. И. Копытин, О. В. Богачев // Психологический журнал. – 2009. – № 1. – С.86–96.
706. **Корсак К.** Наркотики – нова небезпека для України / К. Корсак // Науковий світ. – 2000. – № 7. – С. 24–26.
707. **Коцур Н. І.** Основні напрямки психопрофілактичної роботи за поширенням шкідливих звичок / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш // Психогігієна : навч. посіб. / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш. – Чернівці, 2006. – С.151–190.
708. **Кротюк В. Т.** Соціальна значущість попередження алкоголізму і наркоманії серед співробітників митної служби / В. Т. Кротюк // Митна справа. – 2006. – № 4. – С.97–99.
709. **Купа І.** Молодь за майбутнє без наркотиків : семінар-практикум / І. Купа // Психолог. – 2010. – січ. (№ 3). – С. 26–31.
710. **Кушнір М.** Наркоманія – результат завжди драматичний / М. Кушнір // Біологія. Хімія. – 2005. – трав. (№ 30). – С. 11–14.
711. Курить вредно и грешно // Християнський мир. – 2007. – май (№ 19). – С. 7.
712. **Левковська Л. В.** Корисні та шкідливі звички: урок з курсу "Основи здоров'я" у 2-му кл. / Л. В. Левковська // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 6. – С. 31–32.
713. **Левченко В. А.** Особливо небезпечні наркотики - кокаїн / В. А. Левченко // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 3. – С.10–14.

714. **Левченко В. А.** Особливо небезпечний наркотик : героїн / В. А. Левченко // Безпека життєдіяльності. – 2010. – № 8. – С.13–18.
715. **Левчук Н. М.** Тютюнопаління в Україні : оцінка факторів ризику / Н. М. Левчук // Статистика України. – 2010. – № 1. – С. 64–73.
716. **Лельген Х.** Спорт, свободный от курения / Х. Лельген // ЛФК и массаж. – 2008. – № 8. – С.39–42.
717. **Лесникова Е.** Вчений - валеолог І. Брехман розробив спосіб лікування масового пияцтва, який досі не затребуваний властями / Е. Лесникова // Валеологія. – 2005. – № 13, 14. – С. 2, 37–39.
718. **Листопад А. А.** Исторические и социальные аспекты наркомании / А. А. Листопад // Профілактика наркоманії у студентському середовищі : навч. посіб. / О. А. Листопад. – Одеса, 2005. – С.9–50.
719. **Листопад А. А.** Классификация наркотиков и уровни наркотизации / А. А. Листопад // Профілактика наркоманії у студентському середовищі : навч. посіб. / О.А.Листопад. – Одеса, 2005. – С.51–80.
720. **Листопад А. А.** Психолого-педагогические основы профилактики наркомании в высших учебных заведениях / А. А. Листопад // Профілактика наркоманії у студентському середовищі : навч. посіб. / О. А. Листопад. – Одеса, 2005. – С.234–255.
721. **Листопад О. А.** Профілактика наркоманії у студентському середовищі : навч. посіб. / О. А. Листопад. – Одеса : Маяк, 2005. – 312 с.
722. **Ліненко М.** Питання організації примусового лікування наркозалежних осіб, що вчинили злочини / М. Ліненко, І. Митрофанов // Юридична Україна. – 2006. – № 5. – С.90–95.
723. **Лісова У.** Життя заради «кубика» або смерть на кінчику голки : [наркоманія в Україні] / У. Лісова // Юридичний вісник України. – 2008. – 9–15 серп. (№ 32). – С. 6.
724. **Луцак О.** Легалізація наркотичних засобів : кримінально-правові проблеми / О. Луцак // Право України. – 2006. – № 6. – С.65–68.
725. **Луценко О. Л.** Психологічні особливості студентської молоді, що має тютюнову залежність / О. Л. Луценко, О. Є. Габелкова, О. І. Петрік // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 7. – С. 49–54.
726. **Магур Р. Р.** Не будьте собі ворогом : [куріння] / Р. Р. Магур, Г. Р. Чмуневич // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 11. – С.22–25.
727. **Максименко С. Д.** Актуальні питання профілактики наркоманії / С. Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 10. – С. 1–4.

728. **Максименко С. Д.** Наркоманія : підходи до профілактики та подолання / С. Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 10. – С.1–3.
729. **Максимова М. Ю.** Психологічна профілактика схильності до алкоголю та наркотиків і психокорекційна робота з підлітками групи ризику / М. Ю. Максимова // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 2. – С. 2–5.
730. **Максимова Н. Ю.** Психологічні чинники вживання алкоголю / Н. Ю. Максимова // Безпека життєдіяльності. – 2003. – № 11. – С. 35–36.
731. **Мельник А. М.** Наркоманія – не порок, а хвороба ! Або що потрібно знати про наркотики дорослим / А. М. Мельник // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 5. – С. 36–38.
732. **Мельник Г.** Наркоманія – дорога до пекла / Г. Мельник // Нова зоря. – 2008. – 21 берез. (№ 12). – С. 7.
733. **Микосовський М.** Шляхи виходу з недуги алкоголізму / М. Микосовський // Місіонар. – 2005. – № 11. – С. 305–306. Закін. № 12. – С. 340–342.
734. **Минко А. И.** Наркология в вопросах и ответах. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2003. – 480 с.
735. Модель подолання залежності від алкоголю та наркотичних речовин // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 3. – С. 13–19.
736. **Мучник Ю.** Куріння та його наслідки / Ю. Мучник // Відкритий урок. – 2004. – № 13–16. – С. 155–165.
737. **Неведомська Є. О.** Профілактика пивного алкоголізму серед школярів у роботі соціальних педагогів / Є. О. Неведомська, І. П. Клапопушенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 7. – С. 39–42.
738. **Несміян В. В.** Вплив алкоголю, наркотиків і токсинів на нервову систему і поведінку людини / В. В. Несміян // Біологія. – 2009. – листоп. – (№ 32). – С. 12–18.
739. **Осіння Ю.** Щасливий підліток не тягнеться до чарки : [проблема підліткового пияцтва] / Ю. Осіння // Сільська школа. – 2011. – 7 квіт. (№ 13–14). – С. 4.
740. Паління – повільна смерть // Біологія. – 2005. – берез. (№ 7). – С. 4–6.
741. Паління – це справжня хвороба, але для того, щоб подолати її, потрібні не ліки, а виховання // Валеологія. – 2002. – № 5.
742. **Передерин В.** Мама, подумай обо мне! / В. Передерин // Екологія и жизнь. – 2006. – № 10. – С. 71–72.
743. **Петрів М.** Життя як «екшн». Наркоманія молодшає в Україні щороку / М. Петрів // Репортер. – 2008. – 7 лют. (№ 6). – С. 8.
744. Пивний алкоголізм // Українська газета. – 2008. – 19–25 верес. – С. 6.

745. **Підгірна Н.** Поперед батька в пекло? : [Україна стає найбільш «прокуреною» країною в Європі] / Н. Підгірна // Україна молода. – 2006. – 30 трав. – С. 10.
746. **Підлісний Є.** Заборона lights : [все про наркоманію] / Є. Підлісний // Український юрист. – 2005. – № 3. – С. 50–53.
747. **Піщенко Г.** Соціокультурні та геополітичні чинники поширення наркоманії та ВІЛ/СНІДу в Україні / Г. Піщенко, О. Тищенко // Право України. – 2005. – № 2. – С. 73–76.
748. **Попов М.** Технологія антиалкогольного виховання в сучасній школі / М. Попов // Рідна школа. – 2005. – № 9-10. – С.22–24.
749. **Попович В. В.** Особенности психологического времени при хроническом алкоголизме / В. В. Попович // Вопросы психологии. – 2002. – № 3. – С. 68–80.
750. **Постнікова М.** Наркоманія, ніотинова залежність : хвороба чи засоби від проблем ? (урок біології) / М. Постнікова // Біологія і хімія в школі. – 2009. – № 6. – С.16–17.
751. Проблеми родичів наркозалежних // Соціальна політика і соціальна робота. – 2000. – № 3, 4. – С. 49–61.
752. Профілактика зловживання психоактивними речовинами // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2009. – № 12. – С. 38–39.
753. Профілактика зловживаності забороненими речовинами і наркозалежності // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 2–3. – С. 101–108.
754. **Радіонова Т. Ю.** Духовна сфера як мішень психокорекційних впливів у роботі з наркозалежними пацієнтами / Т. Ю. Радіонова // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 4. – С. 40–45.
755. **Радулеску Э.** Прощайте, сигареты ! / пер. с рум. Л. Сугай / Э. Радулеску. – К. : Джерело життя, 2004. – 160 с.
756. **Радченко О.** Сучасні засади антиалкогольного виховання молоді / О. Радченко // Актуальні проблеми розвитку спорту для всіх : досвід, досягнення, тенденції : матеріали III міжн. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 2009. – С. 191–195.
757. **Ринда Ф. П.** Шляхи подолання епідемії тютюнокуріння в Україні / Ф. П. Ринда, Г. М. Жуков // Охорона здоров'я України. – 2004. – № 1. – С. 22–28.
758. **Романович Н.** Общественное мнение о наркотизме : опыт региональных исследований / Н. Романович, В. Звоновский // Социс. – 2004. – № 6. – С. 54–61.
759. **Росоховатський І.** Сектети «солодкої отрути»: [нове про наркотики] / І. Росоховатський // Науковий світ. – 2002. – № 11. – С. 14–16.
760. **Савчук Б.** Учням гірських шкіл про антиалкогольний рух на Прикарпатті. / Б. Савчук, Г. Білавич // Гірська школа Українських Карпат. – 2006. – № 1. – С.141–146.

761. Семиволос Н. Національних особливостей немає. Алкоголізм є / Н. Семиволос // Віче. – 2008. – № 7–8. – С. 40–42.
762. Семигіна Т. Профілактика суспільно небезпечних хвороб : світоглядний вибір? : [туберкульоз, ВІЛ/СНІД, наркозалежність, гепатити] / Т. Семигіна // Віче. – 2010. – № 8. – С. 15–18.
763. Сидорук І. І. Основні тенденції підготовки майбутніх соціальних педагогів до профілактики зловживання дітьми психоактивних речовин / І. І. Сидорук // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2010. – № 4. – С. 70–76.
764. Сизанов А. Н. Профілактика куріння серед школярів (7-11 класи) / А. Н. Сизанов // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 6. – С.57–62.
765. Сизанов А. Н. Профілактика курення среди школьників (7-11 кл.) / А. Н. Сизанов, Н. Н. Поплавський, В. А. Хриптович // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 11. – С.71–78.
766. Сизонов А. М. Профілактика паління серед школярів (9 клас) / А. М. Сизонов, М. М. Поплавський, В. О. Хриптович // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 10. – С.61–67.
767. Сильченко В. Наркотики під рентгеном / В. Сильченко // Науковий вісник. – 2002. – № 10. – С. 22–25.
768. Сізанов А. Н. Профілактика паління серед школярів (7-11 класи) (Закінчення) / А. Н. Сізанов, Н. Н. Поплавський, В. А. Хриптович // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 5. – С. 77–79.
769. Сізанов О. М. Концептуально-методологічні підходи до створення модульного курсу по попередженню паління серед підлітків і молоді / О. М. Сізанов, М. М. Поплавський, В. О. Хриптович // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 2. – С.59–64.
770. Сирота Н. А. Когнитивно-поведенческая модель профілактики рецидива при наркоманії / Н. А. Сирота, Н. И. Зенцова // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. – 2009. – № 1. – С. 81–89.
771. Скрипник О. Дитячі «забавки» із зеленим змієм / О. Скрипник // Дзеркало тижня. – 2012. – 28 квіт. (№ 16). – С. 12.
772. Смирнов В. Алкоголь та його небезпека / В. Смирнов // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 11. – С.4–17.
773. Солунина А. Недетская доза : [подростковый алкоголізм] / А. Солунина // Корреспондент. – 2008. – № 30. – С. 36–38.
774. Сум І. До питання антиалкогольного виховання молодших школярів / І. Сум // Початкова школа. – 2010. – № 7. – С. 58–60.
775. Тымкив К. Дым отрочества : [курящие подростки] / К. Тымкив // Корреспондент. – 2008. – № 38. – С. 38–40.

776. **Тимошенко В.** Наркозалежність як соціальна проблема сьогодення / В. Тимошенко, А. Шаповал // Віче. – 2010. – № 24. – С. 23–25.
777. **Ткач Б.** Індивідуально-типологічні властивості молоді, яка епізодично вживає алкоголь і палить / Б. Ткач // Вісник КНУ. Соціологія, психологія, педагогіка. – 2006. – № 24-25. – С.104–106.
778. Тютюнопаління та його профілактика // Сільська школа України. – 2004. – № 3. – вставка.
779. Тяжке похмілля від легкого алкоголю. Обличчя вітчизняного алкоголізму – 16-річні пацієнти // Прикарпатська правда. – 2007. – 30 лист. (№ 47). – С. 6.
780. Українці, кидайте курити : [інтерв'ю з невропатологом і наркологом А. Щуком / вів В. Василяшка] // Наука і суспільство. – 2010. – № 1-2. – С. 57-61.
781. **Федоренко Т.** Картина з трамадолом : [наркотики] / Т. Федоренко // Україна. – 2008. – № 11. – С. 38–40.
782. **Цветкова Л. А.** Профилактика злоупотребления психоактивными веществами в студенческих общностях: интегративная теоретическая модель Г. Гонзалеса / Л. А. Цветков // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. – 2010. – № 3. – С. 142–152.
783. **Церкаевич Л.** Европейский Союз: 40 градусов по Бахусу : [алкогольная политика в Европе] / Л. Церкаевич // Современная Европа. – 2011. – № 2. – С. 109 –124.
784. **Чернявский В.** Это горькое слово «зависимость» / В. Чернявский // Христианский мир. – 2008. – февр. (№ 5). – С. 3, 6.
785. **Чурюмова О.** Заповнення вакууму : [про центр реабілітації наркозалежних «Нарконон»] / О. Чурюмова // Дзеркало тижня. – 2009. – 18 квіт. (№ 14). – С. 15.
786. **Шаповал А.** Алкоголь і наркотики як чинники демографічної кризи в Україні / А. Шаповал // Віче. – 2010. – № 8. – С. 24–29.
787. **Шендеровський К. С.** Модель соціальної роботи з молоддю у сфері вживання та торгівлі наркотиками : досвід Бремена / К. С. Шендеровський // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 9–10. – С. 91–96.
788. **Шермет І.** Індивідуальна антиалкогольна виховна робота в діяльності вчителя фізичної культури / І. Шермет // Фізичне виховання в школі. – 2005. – № 6. – С.46–49.
789. **Шермет І. В.** Антиалкогольне виховання студентів засобами фізичної культури / І. В. Шермет // Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. – № 4. – С.47–50.
790. **Шибанов Г.** Як протистояти алкоголізації суспільства ? Майбутньому нації загрожує надмірне вживання спиртного / Г. Шибанов // Українське слово. – 2007. – 21–27 лист. (№ 47). – С. 11.
791. **Шкарупа Л.** Живуть, як діти, а п'ють і курять, як дорослі. Пияцтво та куріння серед українських підлітків : чи є привід

- панікувати ? / Л. Шкарупа // Українське слово. – 2008. – 6–12 лют. (№ 6). – С. 16.
792. **Шпулина О. А.** Последствия табакокурения на слизистой оболочке рта и красной кайме губ / О. А. Шпулина // Український морфологічний альманах. – 2010. – № 3. – С. 230–231.
793. **Шугай Т. Й.** Профілактика вживання алкоголю серед молоді : [рекомендації класним керівникам для організації виховних годин, заходів тощо] / Т. Й. Шугай // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 9. – С. 42–48.
794. **Щербина Л. Ф.** Дослідження мотиваційно-сислової сфери осіб, залежних від наркотичних речовин, в умовах реабілітації на основі програми «12 кроків» / Л. Ф. Щербина // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 10. – С. 69–76.
795. **Щербина Л. Ф.** Методичні підходи до психологічної реабілітації осіб, залежних від наркотичних речовин / Л. Ф. Щербина // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 8. – С. 20–31.
796. **Щербина Л. Ф.** Посилення мотивації самозміни при наркоманії / Л. Ф. Щербина // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 7. – С. 16–20, 21–23.
797. **Щербинина Г. А.** Страна под градусом / Г. А. Щербинина // Культура здоровой жизни. – 2006. – № 3. – С. 22–26.
798. Як жити поруч з наркоманом ? // Валеологія. – 2006. – № 5–6. – С. 38–39.
799. Що повинні знати і що мають розповісти вчителі й батьки своїм дітям про наркоманію // Валеологія. – 2002. – № 11. – С. 18–19.
800. **Якимчук О. В.** Специфика совладающего поведения юношей с наркотической зависимостью / О. В. Якимчук // Психологический журнал. – 2001. – № 2. – С. 113–118.
801. **Ярцев Д. В.** Психотренинг как метод профилактики подростковой наркомании / Д. В. Ярцев // Праккладная психология. – 2002. – № 2. – С. 74–78.

Етновалеологія

802. **Бойко О.** Лікування хвороб очей у народній медицині / О. Бойко // Берегиня. – 2011. – № 4. – С. 91–95.
803. **Болтарович З.** Народна медицина українців / З. Болтарович // Валеологія. – 2001. – № 16. – С. 7–8.
804. **Боряк О.** Презентація тематики з народної медицини у вітчизняних інтернет-ресурсах / О. Боряк // Народна творчість та етнографія. – 2010. – № 3. – С. 71–77.
805. **Брусков В.** Цілющі трави Покуття / В. Брусков // Ямгорів : літер.–краєз. і мист. альм.. – Городенка, 2011. – Числа 18–19. – С. 222–227.

806. **Буланов Л.** Тысячелетние надежные рецепты / Л. Буланов // Наука и религия. – 2009. – № 7. – С. 58–59.
807. **Бульботко Г.** Збирання, сушіння, зберігання лікарських рослин та способи приготування препаратів у домашніх умовах / Г. Бульботко // Наука і суспільство. – 2010. – № 7–8. – С. 41–44.
808. **Вакалюк Я.** Народні назви хвороб на Прикарпатті / Я. Вакалюк // Берегиня. – 2005. – № 1. – С. 27–30.
809. Впертий подорожник // Валеологія. – 2002. – № 11. – С. 14–15.
810. **Гайдук С.** Цілительська лазня / С. Гайдук // Берегиня. – 2008. – № 1. – С. 33–42.
811. **Гарник Т. П.** Динаміка функціональних та морфологічних показників мікрогемоциркуляції у хворих на грипозну інфекцію при використанні засобів народної та нетрадиційної медицини / Т. П. Гарник // Український морфологічний альманах. – 2009. – № 3. – С. 27–32.
812. **Гачинський М.** Народне та медичне лікування : [с. Петрів Тлумацького району] / М. Гачинський // Нарис з історії села Петрова / М. Гачинський. – Івано–Франківськ, 2006. – С. 424–429.
813. **Гвоздевич С.** Зоряна Болтарович – дослідниця народної медицини українців / С. Гвоздевич // Народознавчі Зошити : двомісячник. – Львів, 2005. – № 1–2 (61–62) : Січ.-квіт. – С. 195–196.
814. **Давыдов Л. В.** Народная медицина в сельской местности ТАСССР в 1920-е гг. / Л. В. Давыдов // Вопросы истории. – 2011. – № 2. – С. 144–147.
815. Еліксир життя кульбаби // Валеологія. – 2006. – № 9–10 (трав.). – С. 10–11.
816. **Ермакова Е. Е.** Элементы религиозной обрядности в народной медицине коми-ижемцев Нижнего Приобья / Е. Е. Ермакова // Археология, этнография и антропология Евразии. – 2012. – № 1. – С. 138–144.
817. **Земна Н.** Смачні ліки з бузини / Н. Земна // Українська культура. – 2006. – № 10. – С. 39.
818. **Земна Н.** Вилікує нирки, загоїть рани, зніме застуду, знизить цукор у крові звичайна ожина / Н. Земна // Українська культура. – 2006. – № 11. – С. 46–47.
819. **Земна Н.** Ось як лікує пастернак // Українська культура. – 2006. – № 9. – С. 46–47.
820. **Земна Н.** Усе знадобиться, що в землі коріниться : [поради народної медицини, лікарські рослини] / Н. Земна, Р. Желясков // Українське слово. – 2012. – 16–22 травн. (№ 20). – С. 16.
821. **Ільїна С.** Гімн, присвячений хвої : [про лікувальні властивості хвойних дерев] / С. Ільїна // Валеологія. – 2002. – 1 січ. – С. 4.
822. **Керда О.** Офіційні і народні назви лікарських рослин / О. Керда // Мої знання – мій капітал / О. М. Керда. – Миколаїв, 2010. – С. 357–363.

823. **Колодюк І.** Сучасний стан дослідження народної медицини українців Полісся / І. Колодюк // Вісник КНУ. Сер. Історія. – 2006. – № 85-86. – С.14–16.
824. **Комендар В. І.** Лікарські рослини Карпат. Дикорослі та культурні .- 3-тє вид., доп. і перероб. / [під ред. О. Козоріз, В. І. Комендар]. – Ужгород : Мистецька Лінія, 2007. – 504 с.
825. **Кюїзенє Ж.** Про деякі рослини та їхнє використання / Ж. Кюїзенє // Пам'ять Карпат. Тисячолітня Румунія. Погляд зсередини / Ж. Кюїзенє. – Львів, 2004. – С. 379–389.
826. Лечебная сила трав // Все для вчителя. – 2004. – № 29 (жовт.). – 15 с.
827. **Липа Ю.** Ліки під ногами : про лікування рослинами. – К. : Україна, 1996. – 107 с.
828. **Литвина І.** Три пользы лука и чеснока : [народная медицина] / І. Литвина // Физкультура и спорт. – 2009. – № 2. – С.24–26.
829. **Малова-Малкович П.** Вилікуй мня, моя мамко : [як наші предки гуцули лікувалися] / П. Малова-Малкович // З карпатських джерел : фольклорно-етнографічний нарис. / П. М. Малова-Малкович. – Чернівці, 2004. – С.37–44.
830. **Метка Л.** Деякі аспекти використання глини та глиняних виробів у народній медицині українців / Л. Метка // Берегиня. – 2008. – № 1. – С.43–48.
831. **Метка Л.** Виходь, золотнику... Я тебе підтягаю й викликаю... : [нетрадиційне лікування хворіб] / Л. Метка // Берегиня. – 2009. – № 4. – С. 27–38.
832. **Миголинець О.** Лексика народної медицини у словнику Б. Грінченка / О. Миголинець // Науковий вісник Ужгородського університету: зб. наук. пр. – Ужгород, 2006. – Вип. 13. – С.43–45.
833. **Навроцька Г.** А на тому березі дива зцілення : [про лікарсько-харчові рослини] / Г. Навроцька // Дивосвіт. – 2011. – № 2. – С. 46–47.
834. Обліпіха // Валеологія. – 2005. – № 17, 18. – С. 36–37.
835. **Наконечна Ю.** Народна медицина : традиції й сучасність / Ю. Наконечна, А. Українець // Берегиня. – 2004. – № 2. – С. 56–67.
836. **Паламарчук Л.** Культура здоров'я в традиціях українського народу / Л. Паламарчук // Хімія. Біологія. – 2004. – № 24 (квіт.). – С. 49–54.
837. **Пахолок І.** Троїцькі рослини як лікувальні засоби та обереги у традиційних віруваннях українців / І. Пахолок // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету : зб. наук. пр. – Львів, 2010. – Вип.11. – С. 65–76.
838. **Пащенко О.** Калина зміцнює імунітет та очищає кров / О. Пащенко // Українське слово. – 2007. – 28 лист.–4 груд. (№ 48). – С. 16.
839. Полин і біоенергетика // Валеологія. – 2005. – № 15, 16. – С.30–31.
840. **Потушняк Ф.** Традиційна духовна культура : [релігійні вірування, традиційні обряди, народна медицина, звичаєве право і традиційний етикет, родинно-сімейні відносини] / Ф. Потушняк

- // Життя і наукові пошуки Федора Потушняка / М. П. Тиводар. – Ужгород, 2005. – С. 192–206.
841. **Просяник І.** Зелю таємниче : [лікування травами] І. Просяник // Дзвін. – 2002. – № 11–12. – С. 67–87.
842. Рослини проти раку // Валеологія. – 2002. – № 7. – С. 16–17.
843. **Скрипник А. А.** Традиційні народні знання / А. А. Скрипник // Українці. – М., 2000. – С.447–465.
844. **Скуратівський В.** Народне цілителство / В. Скуратівський // Берегиня. – 2007. – № 4. – С.61–78.
845. **Солонець О. М.** Таємниці народної медицини : [позакласна робота] / О. М. Солонець // Біологія. – 2012. – № 3. – С. 30–35.
846. **Сычева Л.** Как избавиться от эндартериита : [медицина] / Л. Сычева // Физкультура и спорт. – 2009. – № 6. – С.24–26.
847. **Товстуха Є. С.** Лікувальна мудрість українців / Є. С. Товстуха. – К. : Техніка, 2005. – 352 с.
848. Трави для хворого горла // Валеологія. – 2007. – № 3, 4 (лют.). – С. 8–10.
849. **Філіппова І.** Щоб зі всякого зела та й сила була ! : [лікарські рослини] / І. Філіппова // Народна газета. – 2008. – 5–14 трав. – С. 5.
850. Что советует народная медицина // Наука и религия. – 2004. – № 12. – С. 53.
851. **Шам А. Л.** Фітотерапія – запорука здоров'я / А. Шам // Біологія. – 2008. – № 15 (трав.). – С. 12–14.
852. **Швидкий С.** Дикорослі трави в народній медичній культурі населення Української Слобожанщини (друга половина ХХ - початок ХХІ століття) / С. Швидкий // Народна творчість та етнографія. – 2011. – № 6. – С. 45–52.
853. **Швидкий С. М.** Фітотерапевтичні засоби лікування населення Української Слобожанщини (друга половина ХІХ - початок ХХ ст.) / С. М. Швидкий // Гілея. – 2011. – № 7. – С. 57–64.
854. **Швидкий С. М.** Природно-кліматичні та соціально-економічні чинники формування народної медичної культури населенням Української Слобожанщини (ХІХ - початок ХХ ст.) / С. М. Швидкий // Гілея. – 2011. – № 8. – С. 67–70.
855. **Швидкий С. М.** Місце та роль народних лікарів у формуванні медичної культури Української Слобожанщини у ХІХ - поч. ХХ ст. / С. М. Швидкий // Гілея. – 2011. – № 9. – С. 36–39.
856. **Швидкий С. М.** Лікувальні засоби тваринного походження в народній медицині населення Української Слобожанщини в ХІХ - початку ХХ ст. / С. М. Швидкий // Гілея. – 2011. – № 10. – С. 60–63.
857. **Шумський К.** Традиційні екологічні знання білорусів: народна ботаніка / К. Шумський // Народознавчі Зошити: двомісячник. – Львів, 2005. – № 1–2 (61-62) : січ.-квіт. – С.179–184.

Іменний покажчик

- Авдеева Д. М. – 44
Аверин Ю. П. – 281
Авілов С. – 282
Агірова С. – 45
Аграновський М. Л. – 642
Ажиппо О. Ю. – 343
Аксенова А. М. – 344, 345, 346
Альохіна І. – 46
Андрущенко В. – 47
Анисимов Л. Н. – 643
Анохина С. А. – 48
Анцупов А. Я. – 49
Апанасенко Г. Л. – 2, 3, 347
Артамонова Л. Н. – 50
Артеменков А. А. – 348
Аругунян С. – 644
Базарный В. – 51
Баклицька О. – 52
Баланюк Л. – 53
Балашова О. В. – 284
Балицька Р. – 645
Балл Г. О. – 350
Барабой-Гановська Л. – 646
Барабанщиков В. А. – 54
Бахрах И. И. – 647
Безруких М. – 55
Беленов Д. Л. – 351
Белінська І. А. – 648, 650
Беспалько В. В. – 649
Бегун В. В. – 56
Бызов А. П. – 352
Биковська Л. – 353
Біда С. – 57
Білецький Є. М. – 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 651
Білоус І. – 69, 354
Бирюков А. А. – 355, 356, 357, 358, 359
Благутина В. – 70
Блінов О. А. – 71
Бобрицька В. І. – 72, 360, 361
Боднарєвська Л. – 73
Бодров В. – 74
Бойко О. В. – 75, 802
Бойко С. О. – 76

Бойчук В. – 652
Бойчук Р. – 362
Бойчук Т. В. – 363, 364
Боковиков А. М. – 77
Болтарович З. – 803
Болтівець С. І. – 78, 653, 654
Бондар Т. – 365
Бондин В. И. – 79
Бордуков М. И. – 80
Борин Г. – 366
Боришевський М. – 81
Бородкина О. И. – 285
Борщов С. – 367
Боряк О. – 804
Бреславська-Кемінь С. – 368
Брехман И. И. – 655
Брусков В. – 805
Буланов Л. – 806
Булич Є. Г. – 369, 577
Бульботко Г. – 807
Бурляй С. В. – 370
Бурмака Н. П. – 656
Вакалюк Я. – 808
Варварук Н. – 371
Варвінська Н. – 372
Варій М. Й. – 82, 83
Васильев О. С. – 373
Василькова О. – 374
Ващенко О. – 579
Вербенець Т. П. – 375
Вергун Т. – 657
Вернослава А. В. – 84
Вировець В. – 658
Висоцька Л. У. – 659
Вишневська В. – 376
Вишневський О. – 85
Вівчар Б. – 661
Відюк А. П. – 5
Вінглівськ Н. – 377
Влащук М. – 662
Воєнчук М. – 378
Войтенко В. – 289, 663
Волобуєва Т. – 379
Волошко Н. – 380
Володарська Н. Д. – 381

Воробйов Р. І. – 581
Воронін Д. Є. – 382
Воронов М. В. – 86
Воскобойнікова Г. – 6, 383
Востоков В. – 582
Гаврилова Т. А. – 87
Гаврилович І. – 290
Гаджихмедов А. – 666
Гайдук С. – 810
Гайченко В. А. – 384
Галаган Ю. – 88
Галагуз М. – 89
Галіздра А. А. – 385
Гаращенко Л. – 386
Гарбузов В. И. – 90
Гармаш Л. С. – 91
Гарник Т. П. – 811
Гаубер-Швенк Г. – 584
Гачинський М. – 812
Гвоздевич С. – 813
Гевкалюк Н. – 585
Геник С. – 92, 93, 387
Генди А. М. – 388
Гладких В. – 94
Глезер О. – 389
Гнилиця М. – 667
Гнот С. – 390
Гобозов И. А. – 95
Гоженко А. – 96
Головінський І. – 97, 668
Гончаренко М. С. – 7
Гончаренко Т. П. – 586
Горбачова О. – 98
Горішна О. – 587
Городчук В. – 391
Горшков М. К. – 99
Горяна Л. Г. – 392, 669
Грановская Р. М. – 100, 101, 102, 103
Гребняк Н. П. – 291, 670
Грибан В. Г. – 8, 9, 10, 104, 292, 393, 394, 395, 588, 671
Грибковець Л. М. – 672
Григорец Ф. И. – 673
Григор'єв А. – 398
Григор'єв В. – 396, 397
Гриньова М. В. – 11

Гриценко Л. І. – 399
Гройсман А. Л. – 105
Губенко О. В. – 400, 401
Губернюк Л. В. – 589
Гуменюк Г. В. – 106
Гурвич М. – 590
Давыдов Л. В. – 814
Данилюк М. – 674
Даниско О. – 402
Деделюк Н. – 403
Демерков С. В. – 404
Денисенко Н. – 405, 406
Денисовець Т. – 407
Денисов Б. – 293
Денисюк С. Г. – 107
Деркач В. В. – 591
Дидик В. М. – 408
Дмитерко-Карабин Х. М. – 108
Дмитренко Л. І. – 295
Дмитрієва Н. В. – 109
Дмитренко О. – 675
Добровольська О. – 593
Довбенко Т. – 409
Долгих А. – 110
Дорошенко В. – 410
Дубовець Т. – 676
Дудла Л. – 594
Дузенко Т. – 111
Дуткевич Т. В. – 112, 113
Дутчак М. – 411
Дьяков С. И. – 114
Евсеев С. П. – 677
Емельянова Т. П. – 297
Емяшева Ж. В. – 115
Ермакова Е. Е. – 816
Ефимов А. – 412
Євсєєва О. – 116
Єргієва Л. – 117
Єфіменко П. Б. – 413, 414
Єфімова В. М. – 300
Єфремов К. – 118
Єфремова Н. Л. – 119
Жабокрицький С. В. – 120
Жигайло Н. І. – 121
Жуков Б. – 122, 302

Журавель Т. В. – 303
Завгородня О. В. – 123, 124, 125
Зайчикова Т. В. – 126
Залетаєв И. П. – 678
Зальвовський В. М. – 679
Заросинський Ю. – 680
Захаров М. – 681
Захарова Е. Б. – 127
Здіорук С. І. – 128, 682
Зелений С. Б. – 305
Зелінська Я. – 129, 130
Земна Н. – 817, 818, 819, 820
Зыбцев В. Н. – 684
Зубар Н. М. – 595
Зятьєв С. – 683, 685, 686
Иванов С. В. – 131
Іваненко Б. – 132
Іваніченко Ю. – 687
Іванова С. – 688
Іванченко С. – 133
Іващенко В. – 689
Ізвекова Г. – 12
Ільїна В. М. – 690
Ільїна С. – 821
Ільницький В. – 691
Ільченко А. – 134
Ілюха В. – 596
Ісаєва Є. – 135
Калашник Н. – 138
Калина М. – 428, 429
Калініна Ю. М. – 139
Калмыкова Е. С. – 692
Калошин В. Ф. – 140, 141, 142, 143, 144
Калуська Л. – 430
Канішевський С. М. – 145, 431
Капралов С. Ю. – 432
Карабанова Н. – 433
Карандашев В. І. – 146
Карпенко Н. В. – 147
Карпова І. Б. – 434
Кашеєва М. – 693
Керда О. – 822
Кирей В. – 597
Кирильченко С. М. – 435
Кирилюк В. І. – 694

Кириченко В. І. – 436
Киричкова Н. В. – 14
Китаев-Смык Л. А. – 148
Китманова А. А. – 437
Клатт Р. – 438
Клаус В. – 306
Клименко І. – 598
Клименко Л. В. – 695
Клименко О. М. – 696
Коберник К. – 697
Ковалев В. Н. – 149
Коваль І. – 599
Коваль М. – 150
Коваль О. С. – 151
Коваль Т. – 152
Ковалёв А. А. – 698
Ковальова С. – 307, 699
Ковальський Д. – 600
Кокун О. М. – 700
Колесов Д. В. – 153
Колісник В. – 601
Колодюк І. – 823
Коломієць О. Г. – 154
Колосов А. – 155
Колошин В. Ф. – 156, 157
Комендар В. І. – 824
Кондратюк Н. М. – 701
Кондратьєва О. – 702
Кондрацька Г. Д. – 439
Коновалов С. – 440, 602
Кононенко П. Т. – 441
Кононова В. Н. – 703
Копытин А. И. – 705
Коробейніков Г. – 442
Корсак К. – 706
Кофи А. – 308
Коцур Н. І. – 158, 707
Кочарян А. Б. – 443
Кочерга О. – 159
Кошова Т. – 444
Кравченко А. – 15
Кравченко Т. В. – 16
Кравчук С. – 160
Крайнюк В. М. – 161, 162
Краснова В. В. – 163

Кривич І. П. – 309
Кризина Н. – 164
Кроль К. – 603
Кротюк В. Т. – 708
Кряжев В. – 445
Кудін С. Ф. – 17
Кузнєцов М. А. – 165
Кукушин В. – 18
Кульчицька О. І. – 166
Купа І. – 709
Купер К. Л. – 167, 168
Кучарська Л. В. – 446
Кучменко О. Б. – 310
Кушка Н. Х. – 604
Кушнір М. – 710
Кюїзенє Ж. – 825
Ландар В. – 169, 447
Лапшин В. – 448, 449, 450
Ларіонова О. – 170
Лебедева Е. И. – 171
Левенець І. В. – 172
Левенець О. А. – 173
Левковська Л. В. – 712
Левченко В. А. – 713, 714
Левчук Н. М. – 715
Лельген Х. – 716
Лень В. – 174
Леонова А. Б. – 175, 176
Лернова Б. – 177
Леонов О. – 451, 452, 453, 454, 455, 605
Леонтєва О. – 456
Лесин В. – 311
Лесникова Е. – 717
Либин А. В. – 178
Липа Ю. – 827
Листопад А. А. – 718, 719, 720, 721
Литвина И. – 828
Литвинов М. – 606
Литвинов В. А. – 607
Ліненко М. – 722
Лісова У. – 723
Ліщинська О. – 179
Лозко Г. – 180
Лосик Т. Н. – 458
Лохвицька Л. В. – 459

Лукашук-Федик С. В. – 312
Луцак О. – 724
Луценко О. Л. – 725
Лях В. В. – 460
Магомед-Эминов М. Ш. – 181
Магур Р. Р. – 313, 726
Мазур Л. – 182
Макаренко О. – 183, 184, 185, 186
Макарова Л. Л. – 187
Макаров Ю. П. – 462
Мак-Кензи Р. Т. – 461
Максименко С. Д. – 188, 189, 190, 191, 192, 463, 464, 465, 727, 728
Максимова М. Ю. – 729
Максимова Н. Ю. – 730
Макущенко І. – 19
Малова-Малкович П. – 829
Малоземов О. Ю. – 466
Мардар Г. – 20
Марчук С. А. – 193
Матвеев Л. П. – 468
Мацегора К. – 608
Медведев Ж. – 609
Мединська Ю. Я. – 194
Мельник А. М. – 731
Мельник Г. – 732
Мельник М. – 195
Мельник Ю. Б. – 469
Мельников О. – 610
Мельниченко О. – 196
Метка Л. – 830, 831
Миголинець О. – 832
Миколаїв Ю. – 611
Миколайський М. В. – 198
Микосовський М. – 733
Минвалеев Р. С. – 612
Минко А. И. – 734
Михайлов В. В. – 470
Мицкан Б. – 471
Міненко А. О. – 21, 472
Мовчан М. М. – 199, 200
Мойсак О. Д. – 473
Морияма Н. – 613
Мосейчук Ю. Ю. – 201
Москалець В. П. – 202
Моханнад З. – 474

Мурашко М. – 475
Мусем А. В. – 203
Мутіліна Л. – 204
Мухамедьяров Н. – 22
Мучник Ю. – 736
Навроцька Г. – 833
Наконечна Ю. – 835
Насонова Л. – 476
Неведомська Є. О. – 737
Несміян В. В. – 738
Нетребенко А. – 205
Нечерда В. – 614
Ніколаєнко С. М. – 477
Новіков Б. В. – 206
Олейник С. – 615
Олійник Л. – 208
Омельченко С. – 478, 479, 480
Орел В. – 617
Оржеховська В. М. – 481
Орлов А. Б. – 208
Осипова І. – 210
Осіння Ю. – 739
Остафійчук Я. – 23, 24
Павленко І. О. – 484
Пакушина Л. – 25
Паламарчук Л. – 836
Панаскевич Г. – 211
Пахолок І. – 837
Пахомонова Л. Э. – 485
Пащенко О. – 838
Пенські В. М. – 315
Пеньковець В. І. – 486
Передерин В. – 742
Петрів М. – 743
Петров К. О. – 26
Пильненький В. – 487
Півненко Ю. В. – 488
Пігіда В. М. – 317
Підгірна Н. – 745
Підгорний В. К. – 489
Підлісний Є. – 746
Пірен М. І. – 212
Пістун І. П. – 490
Піщенко Г. – 747
Плахтій П. Д. – 27, 28

Плугатор І. – 29
Поварещенкова Ю. А. – 491
Пожилова М. – 492
Покеза Т. – 213
Поліщук В. М. – 214
Полька Н. – 215, 493
Попов М. – 748
Попович В. В. – 749
Породько-Лях О. – 494
Порох Л. – 216
Постнікова М. – 750
Потапчук Є. – 217
Поташній Ю. – 618
Потоцька Ю. В. – 495
Потушняк Ф. – 840
Презлята Г. – 496
Приймаченко А. В. – 218
Пристинський В. М. – 30
Прокопчук О. – 499
Присяник І. – 841
Прохоров А. О. – 219
Пустолякова Л. – 500
Радіонова Т. Ю. – 754
Радулеску Э. – 755
Радченко О. – 756
Раевский Р. Т. – 501
Ракитянська С. С. – 227
Рассказова Е. И. – 228
Регельсон Л. – 619
Редчинець Ю. В. – 502
Ринда Ф. П. – 757
Рогач З. І. – 503
Рогожева А. – 504
Розанов В. А. – 229
Розов В. І. – 230, 231, 232, 233, 234
Ройз С. – 235
Романова Н. – 505, 506
Романович Н. – 758
Росоховатський І. – 759
Ротенберг В. С. – 236
Рудиченко В. – 622
Савченко А. – 507
Савченко В. – 623
Савченко К. – 237
Савчук Б. – 760

Сак Т. – 238
Самоукина Н. – 239
Сандомирський М. – 240
Сарубин Э. – 624
Свириденко С. О. – 510
Семенова Н. А. – 625
Семиволос Н. – 761
Семигіна Т. – 320, 321, 322, 511, 512, 762
Серая Э. В. – 513
Серебрій В. – 514
Середницька І. – 241
Сидорук І. І. – 763
Сизанов А. Н. – 764, 765, 766, 768, 769
Сильченко В. – 767
Симонов С. С. – 627
Сирота Н. А. – 770
Сычева Л. – 515, 846
Сіренко Р. – 516
Скороход В. М. – 517
Скрипник А. А. – 843
Скрипник О. – 628, 629, 771
Скрипник Т. – 242
Скуратівський В. – 844
Смирнов Б. А. – 243, 244
Смирнов В. – 772
Соколенко Л. С. – 518, 519
Соколова Н. – 520
Солонець О. М. – 845
Солунина А. – 773
Сосюк Н. О. – 245
Спіжева Д. В. – 522
Спирин В. К. – 523
Спровець Н. В. – 524
Старосвятська О. – 325
Степанова О. Д. – 525
Степанюк Ю. – 526
Степашко М. В. – 527
Стецюк К. В. – 528
Стешенко В. – 326
Столяр Г. – 327, 630
Стратійчук Н. А. – 529
Страшко С. В. – 32
Субота Н. – 329, 330, 331
Суворова О. В. – 530
Сум І. – 774

Суравегіна І. – 531
Сухомлинський В. – 532
Сущенко Л. П. – 34
Танасійчук О. – 246
Татенко В. – 247
Твердохліб О. Ф. – 533
Творогова Н. Д. – 534
Тель Л. З. – 35
Терешина О. Б. – 248
Терницька С. В. – 334
Тымкив К. – 775
Тимофієва М. П. – 535
Тимошенко В. – 776
Титаренко Т. М. – 536
Тиунова О. В. – 537
Тімченко О. В. – 249
Ткач Б. – 777
Товстуха Є. С. – 847
Токар М. – 250
Толкачова О. – 36
Трибушная Е. – 631
Тризно С. – 538
Трофанова Т. Г. – 335
Трошина А. – 539
Трубчаніна О. – 37
Труш Н. – 540
Тур О. М. – 541
Туренко О. – 251
Туриніна О. Л. – 252
Украинцева Ю. В. – 253
Улыбина Е. – 254
Урбанович О. – 255
Усова О. – 542
Файчак І. – 543
Файчак Р. – 256
Федорец Н. – 38, 544
Федор О. Т. – 258
Федоренко Т. – 781
Федоров А. И. – 545, 546
Федотова В. – 257
Федотчев А. И. – 259
Філатович О. – 633
Філіппова І. – 849
Фотуйма О. – 336
Футорний С. М. – 551

Хата З. И. – 552
Хижняк С. – 260
Хохліна О. П. – 261
Хрущ О. – 262
Цветкова Л. А. – 782
Церкасевиц Л. – 783
Циганчук Т. В. – 263, 264
Цимбалюк Т. – 338
Цуканова Ю. – 265
Цьовх Л. П. – 554
Чаговец А. И. – 555
Чайка Е. – 266
Чепига М. П. – 556, 557
Чепінога К. С. – 267
Черепніна О. – 39
Черкашин Г. – 40
Черныш М. Ф. – 268
Чернишов О. – 558
Чернявський В. – 784
Чіп Л. – 559
Чубенко С. В. – 339
Чурюмова О. – 785
Шаблієнко Г. – 560
Шам А. Л. – 851
Шаповал А. П. – 561, 786
Шаповал З. – 562
Шаповалова Т. Г. – 41
Шапранова Т. А. – 269
Шашкова-Журавель І. – 340
Швець О. – 637
Швидкий С. – 852, 853, 854, 855, 856
Швопе Ф. – 563
Шевчук Ю. В. – 270
Шенделева С. В. – 564
Шендеровський К. С. – 787
Шепенюк І. М. – 565
Шеремет І. – 788, 789
Шерпилова О. Е. – 566
Шибанов Г. – 790
Шишова І. О. – 271
Шиян О. – 567, 568, 569
Шкараба Т. Л. – 638
Шкарупа Л. – 791
Шмалей С. В. – 42
Шоркин А. Д. – 272

Шоханова С. Б. – 570
Шпонтак І. М. – 273, 571
Шпулина О. А. – 792
Шувалов А. В. – 274, 275
Шувалова И. Н. – 43
Шугай Т. Й. – 793
Шумський К. – 857
Щербина Л. Ф. – 794, 795, 796
Щербинина Г. А. – 797
Щур Ю. В. – 573
Якимчук О. В. – 800
Яковлев І. – 574
Ярощук Я. – 575
Ярцев Д. В. – 801
Ясько Г. М. – 641
Яцев'юк І. – 342
Яценко Т. С. – 278, 279
Яценко В. М. – 280